

Евтина Библиотека — София. № 3.

МОРИСЪ МЕТЕРЛИНКЪ

Росенциевъ

ПЕЛЕАСЪ И МЕЛИЗАНДА

Пръведе отъ френски

Ив. Ст. Андрейчинъ

И. Ст. Андрейчинъ

София 1909

Посвѣщение отъ автора

На Октавъ Мирбо

Въ знакъ на дълбоко приятелство,
дълбоко удивление и дълбока
признателность.

М. Тодоръков
Л И Ц А :

Аркель, царь на Алемондъ.

Женевиева, майка на Пелеаса и на Голо.

Пелеасъ, }
Голо, } внуци на Аркеля.

Мелизанда.

Малкиятъ Инйолдъ, синъ на Голо (отъ първъ бракъ)

Единъ лѣкаръ.

Вратарьтъ.

Слугини, бѣдни и т. н.

Бѣлтъжка. Прѣводачтъ се е старалъ да даде точенъ, литературенъ и поетиченъ прѣводъ. Все поради тази причина той е запазилъ пунктуацията на автора.

Дѣйствиe I.

Сцена I.

Вратата на замъка.

Слугинитѣ, отвѣтрѣ.

Отворете вратата! Отворете вратата!

Вратарьтъ.

Кой е тамъ? Защо идвате да ме събуждате?
Излѣзте прѣзъ малкитѣ врати; излѣзте прѣзъ
малкитѣ врати; има ги доста!...

Една слугиня, отвѣтрѣ.

Ний идемъ да измиемъ прага, вратата и пе-
рона; отворете де! отворете де!

Друга слугиня, отвѣтрѣ.

Ще има голѣми събития!

Третья слугиня, отвѣтрѣ.

Ще има голѣми празници! Отворете скоро!...

Слугинитѣ.

Отворете де! отворете де!

Вратарьтъ.

Почакайте! почакайте! Азъ не знамъ ще мога ли да отворя... Тя не се отваря никога... Почакайте да се развидѣли...

Първата слугиня.

Навънъ е вече видѣло; азъ виждамъ слънцето прѣзъ цѣпнатинитѣ...

Вратарьтъ.

Ето голѣмитѣ ключове... О! колко скърцатъ, рѣзитѣ и ключалкитѣ... Помогнете ми! помогнете ми!...

Слугинитѣ.

Ний теглимъ, ний теглимъ...

Втората слугиня.

Тя нѣма да се отвори...

Първата слугиня.

А! а! Тя се отваря! тя се отваря полека!

Вратарьтъ.

Колко трѣщи! Тя ще разбуди всички...

Втората слугиня, като се явява на прага.

О! колко е вече видѣло навънъ!

Първата слугиня.

Слънцето изгрѣва надъ морето !

Вратарьтъ.

Отворена е. . Цѣла е отворена!...

Всичкитѣ слугини се явяватъ на прага
и го прѣминаватъ.

Първата слугиня.

Азъ ще измия най-напрѣдъ прага...

Втората слугиня.

Ний никога не можемъ изчисти всичко това.

Други слугини.

Донесете водата! донесете водата!

Вратарьтъ.

Да, да; излѣйте водата, излѣйте всичката
вода на потопа; пакъ никога нѣма да излѣзите
на глава...

Сцена II.

Гора.

Вижда се Мелизанда край единъ изворъ. —
Влиза Голо.

Голо.

Не ще мога вече да излѣзя изъ тази гора.
— Единъ Богъ знае, докждѣ ме е отвело това

животно. Азъ мислѣхъ обаче че съмъ го ранилъ смъртно ; и его слѣди отъ кръвь. Но сега азъ го изгубихъ отъ очи ; мисля че самъ съмъ се изгубилъ — и моитѣ кучета не ме намиратъ вече — ще се върна по стѣпките си... — Чувамъ плачь... О! о! кой е тамъ край водата?... Едно малко момиче което плаче край извора? Той кашля. Тя не ме чува. Азъ не виждамъ нейното лице. Той приближава и бута Мелизанда по рамото. Защо плачешъ ти? Мелизанда трепва, става и иска да бѣга. — Не се плашете. Нѣма отъ какво да се страхувате. Защо плачите, тука, съвсѣмъ сама?

Мелизанда.

Не ме пипайте! не ме пипайте!

Голо.

Не се бойте... Азъ нѣма да ви сторя...
О! вий сте хубава!

Мелизанда.

Не ме пипайте! или ще се хвърля въвъ водата!...

Голо.

Азъ не ви пипамъ... Вижте, азъ ще остана тука, срѣщу дървото. Не бойте се. Да не ви е нѣкой сторилъ зло?

Мелизанда.

О! да! да, да!...

Тя хълца ивдълбоко.

Голо.

Кой е, дѣто ви е сторилъ зло?

Мелизанда.

Всички! всички!

Голо.

Какво зло ви сториха?

Мелизанда.

Не искамъ да кажа! не мога да кажа!...

Голо.

Хайде; не плачете така. Откждѣ идете?

Мелизанда.

Азъ избѣгахъ!... избѣгахъ...

Голо.

Да; но откждѣ избѣгахте?

Мелизанда.

Азъ съмъ изгубена!... изгубена тука... Азъ не съмъ отъ тука... Азъ не съмъ се родила тждѣва...

Голо.

Откъдѣ сте? Къдѣ сте родена?

Мелизанда.

О! о! далечъ отъ тука... далечъ... далечъ...

Голо.

Какво блѣщи тѣй на дъното въвъ водата?

Мелизанда.

Къдѣ? — А! това е короната която той ми даде. Тя е паднала когато плачехъ.

Голо.

Корона? Кой е дѣто ви е далъ корона?
— Азъ ще се посмъча да я извадя..

Мелизанда.

Не, не; не ща я вече! Прѣдпочитамъ да умра на часа...

Голо.

Азъ бихъ можалъ да я извадя лесно. Водата не е много дълбока.

Мелизанда.

Не ща я вече! Ако я извадите, ще се хвърля на нейното мѣсто!...

Голо.

Не, не; азъ ще я оставя тамъ. Тя изглежда много хубава. — Много време ли има откакъ избѣгахте ?

Мелизанда.

Да... кой сте вий ?

Голо.

Азъ съмъ принцъ Голо — внукъ на Аркеля, стария царь на Алемондъ...

Мелизанда.

О! вашитѣ коси сж вече прошарени...

Голо.

Да; нѣколко косми, тука, на скулуфитѣ...

Мелизанда.

И брадата сжщо... Защо ме гледате тъй ?

Голо.

Азъ гледамъ вашитѣ очи. — Вий не си затваряте никога очитѣ ?

Мелизанда.

Да, да; азъ ги затварямъ нощемъ...

Голо.

Защо имате толкова очуденъ изгледъ ?

Мелизанда.

Вий сте гигантъ ?

Голо.

Азъ съмъ човѣкъ като другитѣ...

Мелизанда.

Защо сте дошли тука ?

Голо.

И азъ самъ не зная. Бѣхъ на ловъ изъ гората. Прѣслѣдзахъ единъ глиганъ. Сбъркахъ пжтя. — Вий изглеждате много млада. На каква сте възраст ?

Мелизанда.

Започна да ми е студено...

Голо.

Искате ли да дойдете съсъ мене ?

Мелизанда.

Не, не ; азъ оставамъ тука...

Голо.

Вий не можете да останете сама. Вий не можете да останете тука цѣлата нощъ... Какъ ви казватъ ?

Мелизанда.

Мелизанда.

Голо.

Вий не можете да останете тука, Мелизанда.
Елате съсъ мене...

Мелизанда.

Азъ оставамъ тука...

Голо.

Ще ви е страхъ, съвсѣмъ сама. Цѣлата
нощъ..., това е невъзможно. Мелизанда, елате,
дайте ми ржка..

Мелизанда.

О! не ме пипайте !...

Голо.

Не викайте... Азъ нѣма да ви докосна вече.
Но елате съсъ мене. Нощта ще бжде много
тъмна и много студена. Елате съсъ мене,..

Мелизанда.

Кждѣ отивате вий ?...

Голо.

Не зная... Азъ сжщо съмъ изгубенъ...

Изливатъ.

Сцена III.

Зала във въ замъка.

Намиратъ се Аркелъ и Женевиева.

Женевиева.

Его какво пише на брата си Пелеаса: „Една вечеръ, азъ я намѣрихъ цѣла въвъ сълзи край единъ изворъ, въвъ гората дѣто се бѣхъ загубилъ. Азъ не зная нито нейната възраст, нито коя е тя, нито откъдѣ иде и азъ не смѣя да я разпитвамъ, защото тя трѣбва да има голѣма уплаха, и когато я питатъ какво се е случило със нея, тя заплаква тозъ часъ като дѣте и хълца толкова издълбоко че се уплашвашъ. Въвъ оная минута когато я намѣрихъ при изворитѣ, една златна корона бѣше се свлѣкла отъ нейнитѣ коси, и бѣше паднала на дѣното въвъ водата. При това тя бѣше облечена като принцеса, макаръ дрехитѣ ѝ да бѣха разкъсани отъ трънитѣ. Ставатъ вече шесть мѣсеца откакъ се оженихъ за нея и азъ не зная по това нищо повече отколкото знаехъ въ деня на нашата срѣща. Въ ожидание, милий ми Пелеасе, дѣто те обичамъ повече отъ братъ, макаръ че не сме родени отъ единъ баща; въ ожидание, подготви моето завръщание... Азъ зная че моята майка ще ме прости на драго сърдце. Но азъ се боя отъ царя, нашия почтенъ прадѣдъ, боя се отъ Аркеля, въпрѣки всичката му доброта,

защото развалихъ съсъ тази странна женидба, всичкитѣ му политически планове, и азъ се страхувамъ че хубостъта на Мелизанда не извинява прѣдъ неговитѣ очи, толкова мждри, моята лудина. Ако той скланя при всичко това да я прибере както би прибралъ собствената си дъщеря, третията вечеръ която ще слѣдва слѣдъ това писмо, запали лампа на връхъ кулата която гледа къмъ морето. Азъ ще я видя отъ моста на нашата гемия; инѣкъ азъ ще отмина нататъкъ и нѣма да се върна вече..." Какво ще речете за това?

Аркель.

Не казвамъ нищо. Той е направилъ онова което навѣрно трѣбаше да направи. Азъ съмъ много старъ и все пакъ не съмъ прогледналъ още ясно, за единъ мигъ, въвъ себе си; какъ искате вий да сждя за онова което други сж сторили? Азъ не съмъ далече отъ гроба и не съмъ достигналъ да сждя самъ себе си... Човѣкъ се лъже всѣкога когато не затваря очи за да прощава или по-добрѣ да прогледне въ себе си. Това ни се вижда чудно; и толкова. Той е прѣкаралъ зрѣлата възраст и се жени, като дѣте, за едно малко момиче което намира край единъ изворъ... Това ни се струва чудно, защото ний виждаме всѣкога само opakото на сждбитѣ... opakото даже на нашата... До днесъ

той винаги слѣдваше моитѣ съвѣти; азъ мислѣхъ да го направя щастливъ като го пращахъ да иска ржката на принцеса Урсула... Той не можеше да остане самъ, и откакъ умре жена му той тжгуваше дѣто е самъ; и тази женидба щѣше да сложи край на дълги войни и на стари умрази... Той не я пожела. Нека бжде както той го иска: азъ никога не съмъ се изирѣчвалъ прѣдъ една сждба; и той знае подобръ отъ мене своето бждаще. Не се случватъ може би безполезни събития...

Женевиева.

Той винаги е билъ толкова благоразуменъ, толкова важенъ и толкова твърдъ... Да бѣше това Пелеасъ, бихъ разбрала... Но той... на неговитѣ години... Кого ще вмъкне той тука? — Една непозната намѣрена на друма... Откакъ е умрѣла жена му той живѣеше само за сина си, малкия Инйолдъ, и ако щѣше да се ожени изново, то бѣше защото вий го желаехте... И сега... едно малко момиче въвъ гората... Той забрави всичко... — Какво ще правимъ?

Влива Пелеасъ

Аркель.

Кой е що влиза?

Женевиева.

Пелеасъ, Той плакалъ.

Аркель.

Ти ли си, Пелеасе ? — Ела малко по-наблизо, да те видя на свѣтлото...

Пелеасъ.

Дѣдо, азъ получихъ, заедно съсъ писмото на моя братъ, едно друго писмо ; друго писмо отъ моя приятель Марселусъ... Той ще умре и ме вика. Той желае да ме види прѣди да умрѣ...

Аркель.

Ти би искалъ да трѣгнешъ прѣди завръщането на твоя братъ ?—Твоятъ приятель е може би по-малко боленъ отколкото си мисли...

Пелеасъ.

Неговото писмо е толкова тжжно че смъртта прозира между редоветъ... Той казва че знае точно деня когато ще настъпи края... Той ми казва че азъ мога да отида прѣди този край, но че не ми остава врѣме за губене. Пътътъ е дълъгъ и ако чакамъ завръщането на Голо, ще бжде може би много късно...

Аркель.

Все пакъ ще трѣбва да се почака нѣкое врѣме... Ний не знаемъ какво ни готви това завръщане. Освѣнъ това твоя баща не е ли

тука, надъ насъ отгорѣ, повече болень може би отъ отъ твоя приятель... Би ли можалъ ти да изберешъ между бащата и приятеля?...

Той излива.

Женевиева.

Имай грижа да запалишъ лампата още тази вечеръ, Пелеасе...

Изливатъ равдѣлно.

Сцена ІУ.

Прѣдъ замѣка.

Влизатъ Женевиева и Мелизанда.

Мелизанда.

Тъмно е въ градинитѣ. И какви гори, какви гори навредъ около палатитѣ!...

Жевевиева.

Да; това очудваше и мене когато дойдохъ, и това очудва всички. Има мѣста дѣто никога не се вижда слънце. Но човѣкъ привиква толкова бързо... Прѣди много врѣме... Има близо четиресеть години откакъ живѣя тука... Гледайте отъ другата страна, ще видите блѣсъка на морето...

Мелизанда.

Азъ чувамъ шумъ подъ насъ отдолу...

Женевиева.

Да; нѣкой се изкачва при насъ... А! това е Пелеасъ... Той изглежда още уморенъ дѣто ви е чакалъ толкова дълго...

Мелизанда.

Той не ни видѣ.

Женевиева.

Азъ мисля че той ни видѣ, но не знае какво трѣбва да прави... Пелеасе, Пелеасе, ти ли си?

Пелеасъ.

Да!... Азъ идѣхъ откъмъ морето...

Женевиева.

Ний сжщо; ний търсѣхме видѣлина. Тука, малко е по-свѣтло отъ другадѣ; и все пакъ морето е мрачно.

Пелеасъ.

Ще имаме буря тази нощъ. Ний имаме често бури. . и все пакъ морето е толкова спокойно тази вечеръ... Можешъ да трѣгнешъ по него безъ да знаешъ и нѣма да се върнешъ вече.

Мелизанда.

Нѣщо излиза отъ пристанището. .

Пелеасъ.

Трѣбва да е една голѣма гемия... Свѣтлината е много високо, ний ще я видимъ ей сега щомъ влѣзе въвъ свѣтлата ивица...

Женевиева.

Не зная бихме ли можле да я видимъ... има мъгла по морето...

Пелеасъ.

Изглежда че мъглата се дига полека..

Мелизанда.

Да; азъ съглеждамъ, тамъ долу, една малка свѣтлина която не бѣхъ видѣла..

Пелеасъ.

Това е фаръ; има и други, които не виждаме още.

Мелизанда.

Гемията е въвъ свѣтлината... Тя е още много далечъ...

Пелеасъ.

Това е чуждестранна гемия. Вижда ми се по-голѣма отъ нашитѣ...

Мелизанда.

Тази гемия е дѣто ме доведе тука!...

Пелеасъ.

Тя се отдалечава съсъ най-бързъ ходъ...

Мелизанда.

Тази гемия е дѣто ме доведе тука. Платната
й сж голѣми... Азъ я познавамъ по мплатната...

Пелеасъ.

Морето ще бжде лошо тази нощъ...

Мелизанда.

Защо си отива тя?... Почти не се вижда вече...
Ще прѣтърпи може би крушение...

Пелеасъ.

Нощъта настѣпва много бързо...

Малко мълчание.

Женевиева.

Никой не говори вече?... Вий нѣма вече ка-
кво да си кажете?... Врѣме е да си влѣземъ.
Пелеасе, покажи пѣтя на Мелизанда, Азъ трѣб-
ва да отида, за минутка, да видя малкия Инйолдъ.

Излива.

Пелеасъ.

Не се вижда вече нищо по морето...

Мелизанда.

Азъ виждамъ други свѣтлина.

Пелеасъ.

Това сж другитѣ фарове... Чувате ли морето?...
Вѣгъръ започва.. Да слѣземъ отъ тука. Же-
лаете ли да ми подадете ржка?

Мелизанда.

Вижте, вижте, ржцѣтѣ ми сж пълни съсъ
цвѣта и съсъ листакъ.

Пелеасъ.

Азъ ще ви подкрѣпямъ подъ ржка, пжтѣтъ
е каменистъ и тамъ е много тъмно... Азъ тръгвамъ
може би утрѣ...

Мелизанда.

О!... защо тръгвате?

Излизатъ.

Дѣйствиe II.

Сцена I.

Изворъ вѣвъ парка.

Вливатъ Пелеасъ и Мелизанда.

Пелеасъ.

Вий не знаете кждѣ ви доведохъ? —
Азъ често идвамъ да седа тука, къмъ пладнѣ,
когато е много горещо въ градинитѣ. Човѣкъ
се задушава днесъ, даже подъ сѣнката на дър-
ветата.

Мелизанда.

О! водата е бистра...

Пелеасъ.

Тя е свѣжа като зимата. Това е старъ
изоставенъ изворъ. Изглежда че това е единъ
чудотворенъ изворъ, — той отваряше очитѣ на
слѣпцитѣ. — Наричатъ го още „изворътъ на
слѣшитѣ“.

Мелизанда.

Той не отваря вече очитѣ?

Пелеасъ.

Откакъ царьтъ самъ е почти ослѣпѣлъ, вече не идватъ тукъ...

Мелизанда.

Колко човѣкъ е самотенъ тукъ... Нищо се не чува.

Пелеасъ.

Винаги има извънредна тишина... Би могло да се чуе какъ спи водата... Искате ли да седните върху оградата на мраморния басейнъ? Има една липа която слънцето нивга не прониква...

Мелизанда.

Азъ ще легна върху мрамора. — Бихъ искала да видя дъното на водата...

Пелеасъ.

До днесъ никой не го е видѣлъ. — Тя е може би дълбока като морето. — Не се знае откъдѣ извира. — Тя извира може би отъ центра на земята...

Мелизанда.

Ако нѣщо блѣщѣше на дъното, може би ще се види...

Пелеасъ.

Не се навеждайте толкова...

Мелизанда.

Бихъ искала да се допра до водата...

Пелеасъ.

Пазете се да не се подхлъзнете... Азъ ще ви държа ржката...

Мелизанда.

Не, не, азъ бихъ искала да потопя и двѣтѣ си ржцѣ... сѣкашъ ржцѣтѣ ми сж болни днесъ...

Пелеасъ.

О! о! пазете се! пазете се! Мелизанда!... Мелизанда!... — О! вашата коса!...

Мелизанда, като се изправя.

Не мога, не мога да я стигна.

Пелеасъ.

Вашитѣ коси се потопиха въвъ водата...

Мелизанда.

Да, да; тѣ сж по-дълги отъ ржцѣтѣ ми... Тѣ сж по-дълги отъ мене...

Мълчание.

Пелеасъ.

Край единъ изворъ бѣше сжщо, дѣто ви
намѣри той?

Мелизанда.

Да...

Пелеасъ.

Какво ви каза?

Мелизанда.

Нищо; — не си спомнямъ вече...

Пелеасъ.

Той бѣше ли съвсѣмъ близо до васъ?

Мелизанда.

Да; той искаше да ме цѣлуне...

Пелеасъ.

А вий не искахте?

Мелизанда.

Не.

Пелеасъ.

Защо не искахте?

Мелизанда.

О! о! видѣхъ да минава нѣщо въвъ дъното
на водата...

Пелеасъ.

Пазете се! пазете се! — Ще паднете! —
Съсъ какво си играете?

Мелизанда.

Съсъ пръстена който ми даде той...

Пелеасъ.

Пазете се; ще го изгубите...

Мелизанда.

Не, не, азъ съмъ сигурна за ржцѣтъ си...

Пелеасъ.

Не играйте тъй, надъ толкова дълбока вода...

Мелизанда.

Моитѣ ржцѣ не треператъ.

Пелеасъ.

Какъ той блѣщи на слънце! — Не го под-
хвърляйте толкова високо на възбогъ...

Мелизанда.

О!...

Пелеасъ.

Той падна?

Мелизанда.

Той падна въвъ водата!...

Пелеасъ.

Кждѣ е?

Мелизанда.

Не го виждамъ да спада надолу...

Пелеасъ.

Струва ми се че го виждамъ да блѣщи...

Мелизанда.

Кждѣ?

Пелеасъ.

Ей тамъ,... ей тамъ...

Мелизанда,

О! колко е далечъ отъ насъ!... не, не, не е той,... не е той... Той се изгуби... Има само единъ голѣмъ кръгъ надъ водата... Какво ще правимъ? Какво ще правимъ сега?...

Пелеасъ.

Не трѣбва да се безпокоите толкова зарадъ единъ пръстенъ. Това е нищо... Ний ще го

намѣримъ може би. Или пъкъ ще намѣримъ другъ на неговото мѣсто.

Мелизанда.

Не, не ; ний нѣма да го намѣримъ вече, а сжщо и други нѣма да намѣримъ.. А пъкъ азъ мислѣхъ че е въ ржцѣтъ ми... Азъ бѣхъ си вече стиснала ржцѣтъ, и той пакъ падна... Хвърлихъ го много високо, срѣщу слънцето...

Пелеасъ.

Елате, елате, ний ще дойдемъ пакъ нѣкой други день... елате, врѣме е. Може да ни заварятъ... Часътъ удряше дванайсетъ въвъ она мигъ когато прѣстенътъ падна...

Мелизанда.

Какво ще кажемъ на Голо ако попита кждѣ е ?

Пелеасъ.

Истината, истината, истината...

Изливатъ.

Сцена II.

Въвъ една часть на замъка.

Вижда се Голо прострянъ на леглото си ; Мелизанда е при неговото възглаве.

Голо.

А! а! всичко е добрѣ, нѣма да стане нищо. Но азъ не мога да си обясня какъ се случи

това. Азъ вървѣхъ спокойно по ловъ вѣвъ гората. Конѣтъ ми изведнѣжъ отскочи, безъ причина. Видѣ ли той нѣщо необикновено?... Чухъ часовника да удря дванайсетъ пѣти за обѣдъ. На дванайсетия звѣнъ, той се уплашва ненадѣйно, и тича, като нѣкой лудъ слѣпецъ, срѣщу едно дърво. Повече нищо не чухъ. Не знамъ вече какво е станало. Азъ паднахъ, и той трѣбва да е падналъ върху мене. Струваше ми се че цѣлата гора е върху гърдитѣ ми; мислѣхъ че сърдцето ми е смазано. Но моето сърдце е яко. Изглежда че това е нищо...

Мелизанда..

Искате ли да пиете малко вода?

Голо.

Благодаря, благодаря; не съмъ жеденъ.

Мелизанда.

Искате ли друга възглавница?... Има капка кръвъ върху тази.

Голо.

Не, не; излишенъ трудъ. Тази кръвъ е отъ устнигѣ ми. Може би ще има още...

Мелизанда.

Дали е тѣй наистина?... Вий не страдате много?

Голо.

Не, не, азъ съмъ налиталъ и на по-лошо. Авъ съмъ направенъ отъ желѣзо и кръвь... Азъ нѣмамъ около сърдцето си майки дѣтински кости, не се безпокой...

Мелизанда.

Затворете очи и се помжчете да заспите. Азъ ще остана тука цѣлата нощъ...

Голо.

Не, не; азъ не искамъ да се изморявашъ тѣй. Азъ нѣмамъ нужда отъ нищо; азъ ще спя като дѣте... Какво има, Мелизанда? Защо плачешъ неочаквано?...

Мелизанда, като се потоциява вѣвъ сълви.

Азъ... Азъ страдамъ сжщо...

Голо.

Ти, страдашъ?... Какво ти е, Мелизанда?..

Мелизанда.

Не зная... Азъ сжщо съмъ болна... Прѣдпочитамъ да ви го кажа днесъ; господарьо, азъ не съмъ щастлива тукъ...

Голо.

Какво се е случило, Мелизанда? Какво е това?... Азъ дѣто не се съмнѣвамъ за нищо...

Та какво е станало?... Нѣкой ти причини зло?...
Да не те е оскърбилъ нѣкой?

Мелизанда.

Не, не; никой не ми е направилъ нито най-малко зло... Не е това... Но азъ не мога да живѣя вече тука. Не знамъ защо... Иска ми се да си отида, да си отида!... Азъ ще умра ако ме оставятъ тука...

Голо.

Но нѣщо се е случило? Ти трѣбва да криешъ нѣщо отъ мене?... Кажи ми цѣлата истина, Мелизанда... Царя ли?... Моята майка ли?... Или Пелеасъ?...

Мелизанда.

Не, не; не е Пелеасъ. Никой не е... Вий не можете да ме разберете...

Голо.

Защо не бихъ разбралъ?... Като не ми казвашъ нищо, какво искашъ да сторя... Кажи ми всичко, азъ ще разбера всичко.

Мелизанда.

Азъ сама не зная какво е това... Ако можахъ да ви го кажа, бихъ ви го казала... Това е нѣщо по-силно отъ мене...

Голо.

Хайде де ; бжди по-благоразумна, Мелизанда. — Какво искашъ да сторя ? — Ти не си вече дѣте. — Мене ли искашъ да напустнешъ ?

Мелизанда.

О ! не, не ; не е това... Бихъ желала да се махна заедно съсь васъ... Тукъ азъ не мога да живѣя вече... Чувствувамъ че не ще живѣя повече...

Голо.

Но за това трѣбва една причина. Ще те помислятъ за луда. Ще помислятъ че това сж дѣтински блѣнове. — Слушай, може би това е Пелеасъ ? — Струва ми се че той не ти говори често...

Мелизанда.

Не, не ; той ми говори понѣкога. Той не ме обича, струва ми се ; азъ видѣхъ това въ очитѣ му... Но той ми говори когато ме срѣщне..

Голо.

Не трѣбва да му се сърдишъ за това. Той всѣкога е билъ такъвъ. Той е малко чудень. А пѣкъ сега той е тжженъ ; той мисли за своя приятель Марселусъ, който е на умирање и когото не може да отиде да види. . Той ще

се измѣни, той ще се измѣни, ти ще видишъ ;
той е младъ...

Мелизанда.

Но не е това... не е това...

Голо.

Тогава какво е ? — Не можешъ да свикнешъ на живота, който се води тукъ ? — Истина е, че този замъкъ е много старъ и много мраченъ... Той е много студенъ и много дълбокъ... И всички що го обитаватъ сж вече стари. И полето изглежда сжщо много тжжно, съсъ всичкитѣ си гори, всичкитѣ си стари гори безъ свѣтлина. Но всичко това може да се оживи когато човѣкъ иска. И послѣ, радостъта, не можемъ да я имаме всѣки день ; трѣбва да приемемъ нѣщата каквито си сж. Но кажи ми нѣщо ; каквото и да бжде ; азъ ще сторя всичко каквото пожелаешъ...

Мелизанда.

Да, да ; това е истина... никога се не вижда небето ясно... Азъ го видѣхъ за първи пжтъ тази сутрина...

Голо.

Значи това те кара да плачешъ, моя клета Мелизанда ? — Това ли било то ? — Ти плачешъ че не можешъ да виждашъ небето ? —

Де, де, ти не си на такава възраст когато може да се плаче за такива нѣща... И послѣ лѣтото не е ли наше? Ти ще виждашъ небето всѣки день.—И послѣ идущата година... Хайде, дай ми ржката си; дай ми двѣтѣ си малки ржцѣ. Улавя ѝ ржцѣтѣ. О! тѣзи малки ржцѣ които бихъ можалъ да смачкамъ като цвѣтя... — Чакай, кждѣ е пръстена който ти бѣхъ далъ?

Мелизанда.

Пръстена?

Голо.

Да; пръстена на нашата женидба, кждѣ е той?

Мелизанда.

Азъ мисля... Азъ мисля че той падна...

Голо.

Падна? — Кждѣ падна? — Ти не си го изгубила?

Мелизанда.

Не, не; той падна... той трѣбва да е падналъ... но азъ зная кждѣ е той...

Голо.

Кждѣ е?

Мелизанда.

Вий знайте... вий знайте добръ... пещерята край брѣга на морето?...

Голо.

Да.

Мелизанда.

Е добръ, тамъ... Трѣбва тамъ да е... Да, да; спомнямъ си... Азъ отидохъ тамъ тази сутрина, да събирамъ улитки за малкия Инйолдъ... Тамъ има много хубави... Той се изхлузи отъ прѣста ми... послѣ морето придойде; и азъ трѣбваше да излѣзя прѣди да го намѣря.

Голо.

Сигурна ли си че е тамъ?

Мелизанда.

Да, да; съвсѣмъ сигурна... Усѣтихъ го като се изхлузва... послѣ изведнѣжъ, шумѣтъ на вълнитѣ...

Голо.

Трѣбва да се отиде да се търси веднага...

Мелизанда.

Сега? — веднага? — въ мрачината?

Голо.

Да. По бихъ обичалъ да изгубя всичко що имамъ отколкото да се изгуби този пръстенъ. Ти не знаешъ какъвъ е той. Ти не знаешъ отдѣ произхожда. Морето ще бжде много високо тази нощъ. Морето ще дойде да го вземе прѣди тебе... побързай. Трѣбва да се отиде тозъ часъ да се търси...

Мелизанда.

Не смѣя... Азъ не смѣя да отида сама.

Голо.

Върви, върви съ когото и да е. Но трѣбва да се отиде тозъ часъ, разбирашъ ли? — Побързай; повикай Пелеаса да дойде съсь тебъ.

Мелизанда.

Пелеаса? — Съсь Пелеаса? — Но Пелеасъ не ще иска...

Голо.

Пелеасъ ще направи всичко каквото поискашъ отъ него. Азъ познавамъ Пелеаса по-добрѣ отъ тебе. Върви, върви, бързай. Азъ нѣма да спя додѣто нѣмамъ пръстена.

Мелизанда.

Азъ не съмъ щастлива!...

Ивлива съ плачъ.

Сцена. III.

Прѣдъ една пещеря.

Влизатъ Пелеасъ и Мелизанда.

Пелеасъ, говорящъ съсъ голѣма възбуденостъ.

Да; тука е, ний дойдохме. Толкова е тъмно че входа на пещерята не се различава отъ нощта.. Нѣма звѣзди отъ тази страна. Да почакаме додѣ луната разкжса този голѣмъ облакъ; тя ще освѣтли цѣлата пещеря и тогава ний ще можемъ да влѣземъ безъ опасностъ. Има опасни мѣста и пжтеката е много тѣсна, между двѣ езера, чиито дѣна още не сж достигнати. Не ми дойде на умъ да взема факла или фенеръ, но мисля че видѣлината на небето ще е достатъчна. — Вий никога не сте прониквали въвъ тази пещеря?

Мелизанда.

Не..

Пелеасъ.

Да влѣземъ... Трѣбва да можете да опишите мѣстото кждѣто сте загубили прѣстена, ако ви запитатъ... Тя е много голѣма и много хубава. Има сталактити вжтрѣ които приличатъ на растения и на хора. Тя е пълна съ синкави мрачини. Още не е изслѣдвана до край. Изглежда, че има скрити голѣми съкровища. Вий

ще видите остатъци отъ коработрошения. Но не бива да се влиза безъ водачъ. Има нѣкои които не сж излѣзли вече отъ нея. Азъ самъ не смѣя да отивамъ много навжтрѣ. Ний ще се спремъ въ минутата когато прѣстанемъ да виждаме видѣлината на морето или на небето. Когато се запали малка лампа тука, струва ти се че сводътъ е покритъ съсъ звѣзди, като небесна твърдь. Това сж, казватъ, парчета кристалъ или солъ които блѣщятъ тѣй въ скалата. — Вижте, вижте, струва ми се че небето ще се разтвори... Дайте ми ржката си, не треперете, не треперете тѣй. Нѣма опасность: ний ще се спремъ въ минутата когато прѣстанемъ да виждаме видѣливата на морето... Шумътъ на пещерята ли ви ужасява? Това е шумътъ на нощъта или шумътъ на тишината... Чувате ли морето задъ насъ? — То не изглежда щастливо тази нощъ. А! ето свѣтлината!

Луната освѣтлява широко входа и една часть отъ мрачинитѣ на пещерята; и виждатъ се, на извѣстне дълбочина, трима бѣдни старци съсъ бѣли коси: седнали единъ до другъ, като подкрѣпятъ единъ друго, заспали облегнати срѣщу една скала.

Мелизанда.

А!

Пелеасъ.

Какво има?

Мелизанда.

Има... има...

Тя посочва тримата сиромаси.

Пелеасъ.

Да, да; азъ ги видѣхъ сжщо ..

Мелизанда.

Да се махнемъ!... Да се махнемъ!...

Пелеасъ.

Да... Това сж трима бѣдни старци, които спятъ... Голѣмъ гладъ измжчва страната.. Защо сж дошли тѣ да спятъ тука?...

Мелизанда.

Да си вървимъ!... Елате, елате... Да си вървимъ!...

Пелеасъ.

Пазете се, не говорете толкова високо .. Да ги не будимъ... Тѣ още спятъ дълбоко... Елате

Мелизанда.

Оставете ме, оставете; азъ прѣдпочитамъ да вървя сама...

Пелеасъ.

Ний ще дойдемъ пакъ други пжтъ...

Изливатъ.

Сцена ІУ.

Въввѣ една часть на замѣка.

Виждатъ се Аркель и Пелеасъ.

Аркель.

Вий виждате че всичко ви задържа тука и че всичко ви задрѣщава това безполезно пжтешествие, Криеха отъ васъ, до днешенъ день, състоянието на вашия баща; но той е може би безъ надежда; и само това стигаше да ви спре на прага. Но има още толкова други причини.. И не въввѣ оня часъ когато нашитѣ неприятели се подигатъ и когато народътъ мре отъ гладъ и шуми около насъ, вий имате право да ни напусните. И за какво е това пжтешествие? Марселусъ е мъртавъ; и животътъ има пс-тежки длѣжности отъ посѣщението на единъ гробъ. Уморени сте, казвате вий, отъ своя бездѣятеленъ животъ; Но ако дѣйността и длѣгътъ се намиратъ по пжтя, тѣ се узнаватъ рѣдко въввѣ бързината на пжтешествието. По-добрѣ е да се чакатъ на прага и да се пуснатъ да влѣзятъ когато минаватъ; а тѣ минаватъ всѣки день. Вий никога ли не сте ги видѣли? Азъ самъ почти не виждамъ, но азъ ще ви науча да виждате; и ще ви ги посоча въ деня когато ще пожелаете да имъ дадете знакъ. Но чуйте ме, обаче: ако мислите че отъ дълбочината на вашия животъ се иска това пжтеше-

ствие, азъ не ви запрѣщавамъ да го прѣдприемете, защото вий трѣбва да знаете, по-добрѣ отъ мене, събитията които трѣба да прѣдложите на вашето сщество или на вашата сждба. Азъ бихъ ви поискалъ само да почакате додѣто узнаемъ онова което има да стане скоро...

Пелеасъ.

Колко врѣме е потрѣбно да се чака?

Аркель.

Нѣколко седмици; може би нѣколко дена...

Пелеасъ.

Ще чакамъ...

Дѣйствиe III.

Сцена I.

Вѣвъ една часть на замѣка.

Виждатъ се Пелеасъ и Мелизанда. Мелизанда прѣде на чекржкъ въ дѣното на стаята.

Пелеасъ.

Иийолдъ не се връща; кждѣ е отишълъ?

Мелизанда.

Той бѣше зачулъ нѣкакъвъ шумъ вѣвъ коридора; огиде да види какво е.

Пелеасъ.

Мелизанда...

Мелизанда.

Какво има?

Пелеасъ.

Виждате ли още за да работите?...

Мелизанда.

Азъ работа все тѣй добрѣ и вѣвъ тѣмни-ната...

Пелеасъ.

Мисля че всички спятъ вече въвъ замъка. Голо не се връща отъ лова. А пъкъ е късно.. Той не страда вече отъ своето падане?...

Мелизанда.

Той каза че не страда вече.

Пелеасъ.

Той би трѣбвало да бжде по-благоразуменъ; тѣлото му не е тъй гѣвкаво като на двайсетъ години... Азъ виждамъ звѣздитѣ прѣзь прозореца и свѣтлината на луната върху дърветата. Късно е; той нѣма да се върне вече. Чука се на вратата. Кой е тамъ?... Влѣзте!... Малкиятъ Инйолдъ отваря вратата и влива въ стаята. Ти ли си дѣто чукашъ тъй?.. Тѣй не се чука по вратитѣ. Сѣкашъ нѣкое злощастие се е случило; погледни, ти уплаши маминка.

Малкиятъ Инйолдъ.

Азъ почукахъ само веднѣжъ полека...

Пелеасъ.

Късно е; татичко нѣма да се върне тая нощъ; време е да идешъ да си легнешъ.

Малкиятъ Инйолдъ.

Азъ нѣма да отида да си легна прѣди васъ.

Пелеасъ.

Какво?... Какво каза ти?

Малкиятъ Инйолдъ.

Казахъ... не прѣди васъ... не прѣди васъ...

Той избухва въвъ ридания и отива та се сгушва при Мелизанда.

Мелизанда.

Какво има, Инйолде? Какво има?... защо заплака изведнѣжъ?

Инйолдъ, като хълца.

Защото.. О! о! защото...

Мелизанда,

Защо?... Защо?... Кажи ми...

Инйолдъ.

Мамичко... мамичко... вий ще си отидете...

Мелизанда.

Но какво те е взело, Инйолде?... Азъ никога не съмъ мислила да заминавамъ...

Инйолдъ.

Да, да; татичко е заминалъ... татичко не се връща, и вий ще заминете сѣщо... Азъ го видѣхъ.. азъ го видѣхъ...

Мелизанда.

Но никога не е било въпросъ за това, Инйолде.. Та по какво си видѣлъ ти че азъ ще замина?

Инйолдъ.

Азъ го видѣхъ... азъ го видѣхъ... Вий казахте на чича нѣща които не можахъ да разбера...

Пелеасъ.

Спи му се... той е бълнувалъ... Ела тука' Инйолде; ти вече спишъ?... Ела тука да видишъ на прозореца; лебедитѣ се биятъ срѣщу кучетата...

Инйолдъ, на прозореца.

О! о! Тѣ ги пропждатъ кучетата!... Тѣ ги пропждатъ!... О! о! водата!... крилата!... крилата!... Тѣ се боятъ...

Пелеасъ, връща се при Мелизанда.

Спи му се; той се бори срѣщу съня и очитѣ му се затварятъ...

Мелизанда, пѣе полугласно като прѣде.

Свети Данаилъ и свети Михаилъ...

Свети Михаилъ и свети Рафаилъ...

Инейолдъ, на прозореца.

О! о! мамичко!

Мелизанда, като става вѣзло.

Какво има, Инейолде?... Какво има?...

Инейолдъ.

Видѣхъ нѣщо на прозореца...

Пелеасъ и Мелизанда тичатъ при прозореца.

Пелеасъ.

Но нѣма нищо. Азъ не виждамъ нищо...

Мелизанда.

И азъ не виждамъ...

Пелеасъ.

Кждѣ видѣ ти нѣщо? На коя страна?..

Инейолдъ.

Тамъ, тамъ!... Нѣма го вече...

Пелеасъ.

Той не знае вече какво говори. Той ще е видѣлъ лунната свѣтлина върху гората. Често има чудни отсѣнки... или пъкъ нѣщо ще е минало по пжтя... или въ сѣня му. Защото вижте, вижте, струва ми се че той съвсѣмъ заспива...

Иниолдъ, на прозореца.

Татичко е тамъ! татичко е тамъ!

Пелеасъ, като отива на прозореца.

Той има право; Голо влиза въвъ двора...

Иниолдъ.

Татичко!... татичко!... Ще ида да го посрѣщна!...

Ивалива тичешкомъ. — Мълчание.

Пелеасъ.

Тъ изкачватъ стълбата...

Вливатъ Голо и малкиятъ Иниолдъ който
носи лампа,

Голо.

Вий чакате още въ тъмнината?

Иниолдъ.

Азъ донесохъ свѣтлина, мамичко, голѣма свѣтлина!... Той повдига лампата и гледа Мелизанда. Ти си плакала, мамичко? Ти си плакала?... Той повдига лампата къмъ Пелеаса и го гледа и него. Вий сжщо, вий сте плакали?... Татичко, погледни, татичко; тѣ сж плакали и двама...

Голо.

Не имъ слагай така свѣтлината подъ очите...

Сцена II.

Една отъ кулата на замъка. — Витя пжтека минава
подъ единъ отъ проворцитѣ на кулата.

Мелизанда, на провореца, додѣто рѣши
разпуснатитѣ си коси.

И тритѣ сестри слѣпи,
(Да се надѣемъ още).
И тритѣ сестри слѣпи
Златни лампи носятъ.

На кулата се качватъ
(Тѣ, вий и ний).
На кулата се качватъ,
Тамъ чакатъ седемъ дни.

Ахъ! първата продума,
Да се надѣемъ още,
Ахъ! първата продума
Долавямъ наштѣ свѣтлини.

Ахъ! втората продума,
(Тѣ, вий и ний).
Ахъ! втората продума,
То царьтъ се изкачва.

Не, казва най-светата,
(Да се надѣемъ още).
Не, казва най-светата,
Изгаснали сж тѣ...

Влива Пелеасъ по витата пжтека.

Пелеасъ.

Хей! хей! у!

Мелизанда.

Кой е тамъ?

Пелеасъ.

Азъ, азъ, и азъ!... Какво правишъ ти тамъ на прозореца пѣяща като птичка която не е отъ тука?

Мелизанда.

Правя си коситѣ за прѣзъ нощъта...

Пелеасъ.

Това ли е което виждамъ на стѣната?... Азъ мислѣхъ че това е свѣтълъ лжчѣ...

Мелизанда.

Азъ отворихъ прозореца; нощъта ми се виждаше хубава...

Пелеасъ.

Има безброй звѣзди; никога не съмъ виждалъ колкото тази вечеръ;... но луната е още надъ морето... Не стой въвъ сѣнка, Мелизанда наведи се малко, да видя коситѣ ти разплетени.

Мелизанда се навежда прѣвъ прозореца.

Пелеасъ.

О! Мелизанда!... о! ти си хубава!... ти си хубава тъй!... наведи се! наведи се!... остави ме да дойда по-близо до тебе...

Мелизанда.

Азъ не мога да дойда по-близо... Навеждамъ се колкото мога...

Пелеасъ.

Азъ не мога да се изкача по-нависоко... дай ми поне ржката си тази вечеръ... прѣди да си отида... Азъ тръгвамъ утрѣ...

Мелизанда.

Не, не, не...

Пелеасъ.

Да, да; азъ тръгвамъ, азъ ще тръгна утрѣ... дай ми ржката си, малката си ржка върху молитѣ усни...

Мелизанда.

Азъ не ти давамъ ржката си ако тръгвашъ...

Пелеасъ.

Дай. дай...

Мелизанда.

Ти нѣма да тръгнешъ?... Азъ виждамъ роза въвъ мрачинитѣ...

Пелеасъ.

Кждѣ?... Азъ виждамъ само клонитѣ на върбата която надвишава стѣната...

Мелизанда.

По-долу, по-долу, въвъ градината; тамѣ, въвъ тъмната зеленина.

Пелеасъ.

Това не е роза... Азъ ще ила да видя този часъ, но дай ми ржката си по-напрѣдъ; по-напрѣдъ твоята ржка...

Мелизанда.

Ето, ето ;... азъ не мога да се наведа повече..,

Пелеасъ.

Моитѣ устни не могатъ да достигнатъ твоята ржка...

Мелизанда.

Азъ не мога да се наведа повече... Още малко и ще падна... — О! о! моитѣ коси слизатъ отъ кулата!...

Коситѣ ѝ се възвиватъ веднага, додѣто тя се навежда така и покриватъ Пелеаса.

Пелеасъ.

О! о! какво е тсва?... Твоитѣ коси, твоитѣ коси слизатъ къмъ мене!... Цѣлата ти коса,

Мелизанда, цѣлата ти коса падна отъ кулата!..
 Азъ я държа съсь ржцѣ, азъ я пипамъ
 съсь устни... Азъ я държа въвъ пригрѣдкитѣ
 си, азъ я увивамъ около шията си... Азъ нѣма
 да си разтворя вече ржцѣтѣ тази нощъ...

Мелизанда.

Остави ме! остави ме!... Ти ще ме накарашъ
 да падна!...

Пелеасъ.

Не, не, не;... азъ никога не съмъ виждалъ
 коси като твоитѣ, Мелизанда!... Вижъ, вижъ;
 тѣ идатъ отъ толкова високо и ме покриватъ
 чакъ до сърдцето... Тѣ сж мърни и меки сѣ-
 кашъ падатъ отъ небето!... Азъ не виждамъ
 вече небето прѣзь твоитѣ коси и тѣхната ху-
 бава свѣтлина ми закрива неговата свѣтлина!...
 Гледай, гледай де, моитѣ ржцѣ не могатъ да
 ги задържатъ вече... Тѣ ми се изплъзватъ, тѣ
 ми се изплъзватъ чакъ до клонитѣ на върбата...
 Тѣ бѣгатъ отъ вси страни... Тѣ трептятъ, въл-
 нуватъ се, тупкатъ въвъ моитѣ ржцѣ като
 златни прички; и тѣ ме обичатъ, тѣ ме оби-
 чатъ хиляди пжти по-добрѣ отъ тебе!...

Мелизанда.

Остави ме, остави ме... нѣкой може да дойде...

Пелеасъ.

Не, не, не; азъ не те освобождавамъ тази нощъ... Ти си моя затворница тази нощъ; цѣлата нощъ, цѣлата нощъ...

Мелизанда.

Пелеасе ! Пелеасе !...

Пелеасъ.

Ти нѣма да си идешъ... Азъ те обгръщамъ цѣла като цалувамъ твоитѣ коси, и азъ не страдамъ вече посрѣдъ тѣхнитѣ пламъци... Чувашъ ли моитѣ цалувки?... Тѣ се изкачватъ по дължината на хиляди златни халки... Трѣбва всѣка отъ тѣхъ да ти донесе една хиляда; и да задържи отъ тѣхъ още толкова за да те цалуватъ още когато нѣма да ме има... Ти виждашъ, ти виждашъ, азъ мога да си разтворя ржцѣтѣ... Ти виждашъ, ржцѣтѣ ми сж свободни и ти не можешъ да ме напуснешъ...

Гължби ивлизатъ отъ кулата и хвъркатъ около тѣхъ въвъ нощта.

Мелизанда.

Какво има, Пелеасе ? — Какво хвърка около мене ?

Пелеасъ.

Това сж гължбитѣ които излизатъ отъ кулата... Азъ ги подплашихъ; тѣ отлетяватъ...

Мелизанда.

Това сж моитѣ гължби, Пелеасе. — Да си вървимъ, остави ме; тѣ нѣма да се върнатъ вече...

Пелеасъ.

Защо нѣма да се върнатъ вече...

Мелизанда.

Тѣ ще се изгубятъ въ мрака... Остави ме да си подигна главата... Дочувамъ шумъ отъ стѣпки... Остави ме! — Това е Голо!... Струва ми се че това е Голо!... Той ни е чулъ...

Пелеасъ

Чакай! Чакай!... Твоитѣ коси сж размѣсени изъ клонищата... Чакай, чакай!... Тъмно е...

Влива Голо по витата пжтека.

Голо.

Какво правите тука?

Пелеасъ.

Какво правя тука?... Азъ...

Голо.

Вий сте дѣца... Мелизанда, не се навеждай тѣй прѣзъ прозореца, ще паднешъ... Не знайте ли че е късно? — Близо е до полунощъ. —

Не играйте тъй въвъ мрака. — Вий сте дѣца...
Като се смѣ нервно. Какви дѣца!... Какви дѣца!..

Той излива съсь Пелеаса.

Сцена III.

Подземята на замъка.

Влизатъ Голо и Пелеасъ.

Голо.

Пазете се: прѣзъ тука, прѣзъ тука. — Вий
никога не сте прониквали въвъ тѣзи подземия?

Пелеасъ.

Да, веднѣжъ, едно врѣме; но прѣди много
врѣме...

Голо.

Тѣ сж чудотворно голѣми; това е продъл-
жение отъ грамадни пещери които свършватъ,
Богъ знае дѣ. Цѣлиятъ замъкъ е съграденъ
върху тѣзи пещери. Усѣщате ли смъртоносната
миризма която царува тука? Това искамъ да ви
накарамъ за забѣлѣжите. Споредъ мене, тя иде
отъ малкото подземно езеро което ще ви по-
кажа. Пазете се; вървете прѣдъ мене, въвъ свѣт-
лината на моя фенеръ. Авъ ще ви обадя когато
стигнемъ тамъ. Тѣ продължаватъ да вървятъ мъл-
челиво. Хе! Хе! Пелеасе! спрете! спрете! —
Улавя го за рѣка. За Бога!... Но не виждате

ли? — Една крачка повече и вий бѣхте въ пропастьта!...

Пелеасъ.

Но азъ не виждахъ!... Фенерътъ не ми свѣтѣше вече...

Голо.

Азъ стъпихъ на криво... но ако не бѣхъ ви задържалъ за ржката... Е добръ, ето затворената вода за която ви говорихъ... Усѣщате ли миризмата на смъртъ която се подига? — Хайде до края на тази скала която се надвѣсва и наведете се малко. Тя ще ви удари по лицето.

Пелеасъ.

Усѣщамъ я вече... като че е миризма на гробъ.

Голо.

По-нататъкъ, по-нататъкъ... Тя е що, нѣкои дни, отравя замъка. Царътъ не иска да вѣрва че тя иде отъ тукъ. — Би трѣбвало да се заведе пещерята дѣто се намира тази мъртва вода. Врѣме е при това да се изслѣдватъ тѣзи подземия. Забѣляжихте ли тѣзи пукнатини въвъ стѣнитѣ и стѣлповетѣ на сводоветѣ? — Тука има скрита работа която ве се подозира; и цѣлиятъ замъкъ ще потъне нѣкоя нощъ, ако не се взематъ мѣрки. Но какво искате? Никой

не обича да слиза чакъ до тукъ .. Има странни пукнатини въвъ много стѣни... О! ето... усѣщате ли миризмата ва смъртъ която се издига?

Пелеасъ.

Да, има миризма на смъртъ която се подига около насъ...

Голо.

Наведете се; не бойте се... азъ ще ви държа... дайте ми... не, не, не ржката... тя може да се изхлъзне... лакета, лакета... Виждате ли бездната? Смутенъ — Пелеасе? Пелеасе?...

Пелеасъ.

Да; мисля че виждамъ дъното на бездната... Свѣтлината ли е що трепти тѣй?... Вий...

Той се изпрявя, обръща се и гледа Голо.

Голо, съ треперливъ гласъ.

Да, това е фенеря... Вижете, азъ го движа за да освѣтлявамъ прѣградитѣ...

Пелеасъ.

Азъ се задушавамъ тука... да излѣземъ...

Голо.

Да; да излѣземъ...

Ивливатъ мълчишкомъ.

Сцена IV.

Тераса при изхода на подземията.

Вливатъ Голо и Пелеасъ.

Пелеасъ.

А! Отдъхвамъ си най-послѣ!... Помислихъ, за мигъ, че ще ми стане злѣ въ тѣзи безкрайни пещери; и малко остана да падна... Тамъ има влаженъ и тежъкъ въздухъ като роса отъ олово, и гжсти мрачини като отровна каша.. И сега, всичкия въздухъ на цѣлото море!... Тука има свѣжъ вѣгъръ, вижте, свѣжъ като листъ който току що се разтворилъ, върху малкитѣ зелени филизи... Я гледай! полѣли цвѣтята при политѣ на терасата, и мирисъта на зеленината и на измокренитѣ рози се издига чакъ до насъ... Трѣбва да е близо до обѣдъ; тѣ сж вече въвв сѣнката на кулата... Обѣдъ е; азъ чувамъ да звѣнятъ камбанитѣ и дѣцата слизатъ край брѣга да се кжпятъ... Азъ не знаехъ че сме седѣли толкова врѣме въвв зимницитѣ...

Голо.

Ний слѣзохме тамъ къмъ единайсетъ часа,..

Пелеасъ.

По-рано; трѣба да бѣше по-рано; азъ чухъ да звѣни деветъ и половина.

Голо.

Десетъ и половина или единайсетъ безъ четвъртъ...

Пелеасъ.

Отворени сж всичкитѣ прозорци на замъка. Извънмѣрно топло е тази пладня. Я гледай, ето майка ни и Мелизанда на единъ прозорець на кулата...

Голо.

Да; тѣ сж се прибрали откъмъ сѣнката. — Добрѣ стана дума за Мелизанда, азъ чухъ какво е станало и какво се е приказвало вчера вечерята. Азъ зная много добрѣ, това сж дѣтински игри; но не трѣба да се повтарятъ. Мелизанда е много млада и много впечатлителна, и трѣбва да се пази още повече защото е може би трудна вече... Тя е твърдѣ деликатна, едвамъ жена; и най-малкото вълнение може да докара нещастие. Не за първи пжтъ азъ забѣлѣзвамъ като че има нѣщо между васъ... вий сте по-възрастенъ отъ нея; доста е да ви се каже... Избѣгвайте я колкото е възможно, но безъ афектация при това; безъ афектация... — Какво виждамъ тамъ на пжтя откъмъ гората?...

Пелеасъ.

Това сж стада които откарватъ къмъ града...

Голо.

Тѣ плачатъ като загубени дѣца; би си по-

мислилъ човѣкъ че усѣщатъ вече касапина. —
Какъвъ хубавъ день! Какъвъ прѣкрасенъ день
за жетвата!...

Тѣ вливатъ.

Сцена V.

Прѣдъ замъка.

Вливатъ Голо и малкиятъ Инйолдъ.

Голо.

Ела, да седнемъ тука, Инйолдъ; ела на
моитѣ колѣнѣ: ний ще видимъ отъ тука какво
става въ гората. Отъ нѣкое врѣме азъ съвсѣмъ
не те виждамъ. И ти сжщо ме оставяшъ; ти
си винаги при маминка... Я гледай, ний сме
тъкмо подъ прозорцитѣ на маминка. — Тя
може би чете вечерната си молитва вѣвъ тая
минута... Но кажи ми, Инйолде, тя е често съ
чича ти Пелеаса, нали?

Инйолдъ,

Да, да; винаги, татичко; когато ви нѣма,
татичко...

Голо.

А! — Нѣкой минава съсъ фенеръ прѣзъ
градината. — Но казаха ми че тѣ не се оби-
чали... — Изглежда че се каратъ често... не?
Истина ли?

Инейолдъ.

Да, истина.

Голо.

Да? — А! а! — Но по поводъ на какво се каратъ тѣ?

Инейолдъ.

По поводъ на вратата.

Голо.

Какво? по поводъ на вратата? — Какво ми брътвишь ти? — Но хайде, обясни се; защо се каратъ тѣ по поводъ на вратата?

Инейолдъ.

Защото не искатъ да бжде отворена.

Голо.

Кой не иска да бжде отворена? — Е кажи де, защо се каратъ тѣ?

Инейолдъ.

Не зная, татичко, зарадъ свѣтлината.

Голо.

Азъ не ти говоря за свѣтлината: за нея ще говоримъ подиръ малко. Азъ ти говоря за вратата. Отговори на това което те питамъ; ти

трѣба да се научишъ да говоришъ; време е вече... Не си слагай тъй ржката въ устата... гледай ти...

Инейолдъ.

Татичко! татичко!... Азъ нѣма вече...

Плаче.

Голо

Я вижъ ти; защо плачешъ? Какво ти стана?

Инейолдъ.

О! о! татичко, вий ми направихте болно...

Голо.

Направихъ ти болно? — Дѣ ти направихъ болно? Азъ безъ да искамъ...

Инейолдъ.

Тука, на малката ми ржчичка...

Голо.

Азъ безъ да искамъ; хайде, не плачи, азъ ще ти дамъ нѣщичко утрѣ...

Инейолдъ.

Какво, татичко?

Голо.

Лжкъ и стрѣли; но кажи ми како знаешъ за вратата.

Иниолдъ.

Голѣми стрѣли?

Голо.

Да, да; много голѣми стрѣли. — Но защо тѣ не искаха да бжде вратата затворена? — Хайде де, отговори ми най-послѣ! — не, не; не си отваряй устата да плачешъ. Азъ не се сърдя. Ний ще си приказваме спокойно като Пелеаса и маминка когато сж наедно. За какво говорятъ тѣ когато сж наедно?

Иниолдъ.

Пелеасъ и маминка?

Голо.

Да; за какво говорятъ?

Иниолдъ.

За мене; всѣкога за мене.

Голо.

И какво казватъ за тебе?

Иниолдъ.

Тѣ казватъ че азъ ще стана много голѣмъ.

Голо.

А! злочестъ животъ!... азъ съмъ като слѣпецъ който търси своето съкровище въвъ дъ-

ното на океана!... Азъ съмъ като пеленаче загубено въвъ гората и вий.. Но чакай, Инйолдъ азъ бѣхъ разсѣянъ; ний ще поговоримъ сериозно. Пелеасъ и маминка не говорятъ ли никога за мене когато ме нѣма?..

Инйолдъ.

Да, да, татичко; тѣ говорятъ всѣкога за васъ.

Голо.

А !... И какво казватъ тѣ за мене?

Инйолдъ.

Тѣ казватъ че азъ ще стана голѣмъ като васъ.

Голо.

Ти си винаги при тѣхъ?

Инйолдъ.

Да; да; винаги, винаги, татичко.

Голо.

Тѣ не ти казватъ никога да идешъ да играешъ вѣнъ?

Инйолдъ.

Не, татичко; тѣ чувствувагъ страъ когато ме нѣма.

Голо.

Чувствуватъ страхъ?... по какво виждашъ че чувствуватъ страхъ?

Иниолдъ.

Защото маминка винаги казва: не излизай, не излизай... Тѣ сж влочести, но се смѣятъ...

Голо.

Но това не доказва че чувствуватъ страхъ.

Иниолдъ.

Да, да, татичко; тя чувствува страхъ...

Голо.

Защо казвашъ ти че тя чувствува страхъ?

Иниолдъ.

Тѣ плачатъ винаги въввъ мрачината.

Голо.

А! а!...

Иниолдъ.

Това разплаква и мене...

Голо.

Да, да...

Иниолдъ.

Тя е блѣдна, татичко.

Голо.

А! а!... търпѣние, Боже мой, търпѣние..

Иниолдъ,

Какво, татичко?

Голо.

Нищо, нищо, мое дѣте. — Азъ видѣхъ да минава единъ вълкъ прѣзъ гората. — И тѣй тѣ се разбиратъ добръ? — Азъ съмъ щастливъ като чувамъ че тѣ сж въ съгласие. — Тѣ се цалуватъ понѣкога? — Не?

Иниолдъ.

Тѣ се цалуватъ, татичко? — Не, не. — А! да, татичко, да, да; веднѣжъ... веднѣжъ когато валѣше...

Голо.

Тѣ се цѣлунаха? — Но, какъ, какъ се цѣлунаха тѣ?

Иниолдъ.

Ей така, татичко, ето тѣй!... Цѣлува го по устата; смѣшкомъ. Ха! ха! вашата брада, татичко!... Тя боде! тя боде! Тя вече цѣла побѣлѣва,

татичко, и коситъ ви сжщо; цѣли побѣлѣватъ, цѣли побѣлѣватъ... Проворецътъ подъ който сж седнали, се освѣтлява въвъ тази минута и неговата свѣтлина пада върху тѣхъ. А! а! маминка запалила лампата си. Свѣтло е, татичко; свѣтло е.

Голо.

Да; започва да става свѣтло...

Инейолдъ.

Да идемъ и ний, татичко..

Голо.

Кждѣ искашъ да идемъ ?

Инейолдъ.

Дѣто е свѣтло, татичко.

Голо.

Не, не, мое дѣте: да останемъ още на тъмно... не се знае, не се знае още... Виждашъ ли ей тамъ ония сиромаси които се опитвагъ да запалятъ малко огнецъ въвъ гората? — Валѣло е. И отъ другата страна, виждашъ ли стария градинаръ който се опитва да дигне онова дърво което вѣтърътъ е прѣпрѣчилъ на пжтя? — Той не може; дървото е много голѣмо; дървото е много тежко, и то ще остане тамъ кждѣто е паднало. На това не може да се помогне... Азъ мисля че Пелеасъ е лудъ...

Инейолдъ.

Не, татичко, той не е лудъ, но той е много добъръ.

Голо.

Искашъ ли да видишъ маминка?

Инейолдъ.

Да, да; искамъ да я видя!

Голо.

Не дигай шумъ; азъ ще те издигна до прозореца. Той е много високо за мене, макаръ да съмъ толкова голѣмъ... Той повдига дѣтето. Не прави нито най-малкъ шумъ; маминка ще се уплаши ужасно... Виждашъ ли я? — Въвъ стаята ли е тя?

Инейолдъ.

Да... О! свѣтло е!

Голо.

Тя е сама?

Инейолдъ.

Да... не, не; и чичо Пелеасъ е тамъ.

Голо.

Той!...

Инійолдъ.

А! а! татичко! вий ми направихте болно!...

Голо.

Нѣма нищо; мълчи; повече нѣма да го направя; гледай, гледай, Инійолде!... Азъ изгубихъ равновѣсие; говори по низко. Какво правятъ тѣ?

Инійолдъ.

Тѣ не правятъ нищо, татичко; тѣ чакатъ нѣщо.

Голо.

Близко ли сж единъ до други?

Инійолдъ.

Не, татичко.

Голо.

И... И леглото? близко ли сж до леглото?

Инійолдъ.

Леглото, татичко? — Азъ не виждамъ леглото.

Голо.

По ниско, по-ниско; тѣ ще те чуютъ. Говорятъ ли?

Инійолдъ.

Не, татичко; тѣ не говорятъ.

Голо.

Но какво правятъ тѣ? — Трѣбва да правятъ
нѣщо...

Иниолдъ.

Тѣ гледатъ свѣтлината.

Голо

И двамата ли?

Иниолдъ.

Да, татичко.

Голо.

Тѣ не казватъ нищо?

Иниолдъ.

Не, татичко; тѣ не затварятъ очи.

Голо.

Тѣ не се доближаватъ единъ до други?

Иниолдъ.

Не, татичко; тѣ не мръдватъ.

Голо.

Тѣ сж седнали?

Иниолдъ,

Не, татичко; тѣ сж прави срѣщу стѣната.

Голо.

Тѣ не правятъ движения? — Не се гледатъ?
— Не правятъ знаци?...

Инейолдъ.

Не, татичко. — О! о! татичко, тѣ никакъ
не си затварятъ очитѣ... Ужасно се боя...

Голо.

Мълчи. Тѣ още не мръдватъ?

Инейолдъ.

Не, татичко — страхъ ме е, татичко, пу-
стни ме да слѣзя!

Голо.

Че отъ какво те е страхъ?—Гледай! гледай!...

Инейолдъ.

Не смѣя вече да гледамъ, татичко!... Остави
ме да слѣзя!...

Голо.

Гледай! гледай!

Инейолдъ.

О! о! ще викамъ, татичко! — Остави ме да
слѣзя! остави ме да слѣзя!...

Голо.

Ела; ще видимъ какво е станало.

Излизатъ.

Дѣйствиe IV.

Сцена I.

Коридоръ въ замъка.

Влизатъ и се срѣщатъ Пелеасъ и Мелизанда.

Пелеасъ.

Кждѣ отивашъ? Трѣбва да ти говоря тази вечеръ. Ще ли те видя?

Мелизанда.

Да.

Пелеасъ.

Азъ излизамъ отъ стаята на баща си. Той е по-добрѣ. Лѣкарътъ ни каза че той е спасенъ... Тази сутрина обаче азъ прѣдчувствахъ че днешния день ще свърши злѣ. Отъ нѣкое врѣме ушитѣ ми пицятъ на злочестина... Послѣ, изведнѣжъ настѣпи промѣна; днесъ, това е вече въпросъ на врѣме. Разтвориха всички прозорци на неговата стая. Той говори; изглежда щастливъ. Той още не говори като обикновенъ човѣкъ, но вече мислитѣ му не идатъ всички отъ оня свѣтъ... Той ме позна. Той ми взе ржката, и ми каза съ оня страненъ изгледъ който

има откакъ е боленъ: „Ти ли си, Пелеасе? Я гледай, я гледай, азъ не бѣхъ го забѣлѣжилъ никога, но лицето ти е важно и приятелско като ония които нѣма да живѣятъ дълго... Трѣбва да пжтувашъ“... Това е чудно; азъ ще го послушамъ... Майка ми го слушаше и плачеше отъ радостъ. — Ти не си ли съгледала това? — Цѣлата кжца изглежда сега да оживява, чува се да дишатъ, чува се да говорятъ, чува се да вървятъ... Слушай; азъ чувамъ да се говори задъ тая врата. Бърже, бърже, отговори бърже, кждѣ ще те видя?

Мелизанда.

Кждѣ искашъ ти?

Пелеасъ.

Въвъ парка; при извора на слѣпитѣ? — Искашъ ли? — Ще дойдешъ ли?

Мелизанда.

Да.

Пелеасъ.

Това ще бжде послѣдня вечеръ; — азъ ще пжтувамъ както баща ми каза. Ти нѣма да ме видишъ вече...

Мелизанда.

Не казвай тѣй, Пелеасе... Азъ ще те виждамъ всѣкога; азъ ще те гледамъ всѣкога...

Пелеасъ.

Колкото щешъ гледай... азъ ще бжда толкова далечъ, че ти не ще можешъ да ме видишъ вече... Азъ ще се постарая да ида много далече... Азъ съмъ изпълненъ отъ радость а пъкъ сѣкашъ цѣлото небе и цѣлата земя тежатъ върху ми.

Мелизанда.

Какво се е случило, Пелеасе? — Азъ не разбирамъ вече какво говоришъ...

Пелеасъ.

Иди си, иди си, да се раздѣлимъ. Чувамъ да се говори задъ тая врата... Това сж чужденцитѣ които дойдоха въ замъка тая сутринь... Тѣ излизатъ... Да си идемъ; това сж чужденцитѣ..

Излизатъ раздѣлно,

Сцена I I.

Въвъ една часть на замъка.

Виждатъ се Аркель и Мелизанда.

Аркель.

Сега когато бащата на Пелеаса е спасенъ, и болестъта, старата слугиня на смъртъта, напустна замъка, малко радость и малко слънце най-послѣ ще влѣзятъ вкжщи... Врѣме бѣше вече!

— Зашото отъ твоето идване, тука се живѣеше само съ шепотъ около една затворена стая... И наистина, азъ те съжелявахъ, Мелизанда... Ти дойде тука, цѣла радостна, като дѣте на праздникъ, и въ минутата когато прѣскочи прага, азъ те видѣхъ да промѣнишъ лице, неволно, като кога се влиза по обѣдъ, въвъ нѣкоя пещеря много мрачна и много студена... И отпослѣ, поради всичко това, често, азъ не те разбирахъ вече... Азъ те наблюдавахъ, ти стоеше тукъ, безгрижна може би, но съ изгледъ страненъ и блуждающъ на нѣкого който би очаквалъ винаги голѣмо нещастие, на слънце, въвъ хубава градина... Азъ не мога да обясня... Но азъ бѣхъ тжженъ като те гледахъ таквазъ, защото ти си твърдѣ млада и твърдѣ хубава за да живѣешъ още отъ сега, денемъ и нощемъ, подъ дихането на смъртъта... Но отъ сега всичко ще се измѣни. На моята възраст, — и може би това е най-сигурния плодъ на моя животъ, — на моята възраст, азъ добихъ не знамъ каква вѣра за вѣрността на събитията, и азъ всѣкога съмъ виждалъ че всѣко младо и хубаво същество, създава около себе си млади, хубави и щастливи събития... И ти си сега, дѣто ще отворишъ вратата на новата ера която прѣд-виждамъ... Ела тука; защо стоишъ тамъ безъ да отговаряшъ и безъ да дигнешъ очи? — Азъ те цѣлунахъ само веднѣжъ до днесъ, въ деня на твоето пристигане; а пъкъ обаче, ста-

ритѣ иматъ нужда да се допратъ понѣкога съсъ своитѣ устни, до челото на една жена или до бузата на едно дѣте, за да вѣрватъ още въвъ свѣжестъта на живота и да отдалечатъ за мигъ законитѣ на смъртъта. Боишъ ли се отъ моитѣ стари устни? Колко те съжелявахъ прѣзъ тия мѣсеци!...

Мелизанда.

Дѣдо, азъ не бѣхъ злочеста...

Аркель.

Може би ти да бѣше отъ ония които сж злочести безъ да го знаятъ... Остави ме да те гледамъ тѣй, отблизко, за минутка... голѣма е нуждата отъ красота наредъ съ смъртъта...

Влиза Голо.

Голо.

Пелеасъ трѣгва тая вечеръ.

Аркель.

Ти имашъ кръвъ по челото. — Какво си правилъ?

Голо.

Нищо, нищо... минахъ прѣзъ една трѣнлива ограда.

Мелизанда.

Наведете си малко главата, господарьо... Азъ ще изтрия вашето чело...

Голо, като я отблъсва.

Азъ не искамъ да ме докосвашъ, разбирашъ ли? Махни се, махни се! — Азъ не ти говоря. — Кждѣ ми е сабята? — Азъ търсѣхъ сабята си..

Мелизанда.

Тука; върху наля.

Голо.

Донеси я. — На Аркеля. Намѣрили още единъ селянинъ умрѣлъ отъ гладъ, покрай морето. Изглежда че тѣ сж се сдумали всички да умиратъ прѣдъ нашитѣ очи. — На Меливанда Е добръ, сабята ми? — Защо треперите тѣй? — Азъ нѣма да ви убия. Азъ искамъ да опитамъ нейното острило. Азъ не употребявамъ сабята за такива работи. Защо ме изпитвате като нѣкой бѣднякъ? — Азъ не дойдохъ да ви искамъ милостиня. Вий се надѣвате да видите нѣщо въ моитѣ очи, безъ да видя азъ нѣщо въвъ вашитѣ? — Би казалъ нѣкой че тѣ сж горди задѣто сж чисти.. Не желаете ли да ми кажете какво виждате въвъ тѣхъ?..

Аркель.

Азъ виждамъ въ тѣхъ само голѣма невинностъ..

Голо.

Голѣма невинностъ!... Тѣ сж по-голѣми отъ

невинността!... Тъ сж по-чисти отъ очитѣ на агънце... Тѣ биха дали на Бога уроци по невинността! Голѣма невинность! Чуйте: азъ съмъ толкова близо до тѣхъ че усѣщамъ прохладата на тѣхнитѣ клѣпки когато мигатъ; и все пакъ, азъ съмъ по-близо до великитѣ тайни на оня свѣтъ отколкото до най-малката тайна на тѣзи очи!... Голѣма невинность!... Повече отъ невинность! Би казалъ човѣкъ че ангелитѣ небесни се кжпятъ вжтрѣ всѣки день въ бистрата вода на планинитѣ!... Зная ги азъ тия очи! Видѣхъ ги на работа! Затворете ги! затворете ги! или ще ги затвора за дълго!... — Не си слагайте тѣй дѣсната ржка на гърлото; азъ казвамъ много просто нѣщо... Азъ нѣмамъ задня мисль... Ако имахъ задня мисль, защо да не я кажа? А! а! — не се опитвайте да бѣгате! — Тукъ! — Дайте ми тази ржка! — А! вашитѣ ржцѣ сж много горещи... Махнете се! Вашата плътъ ме отврѣщава!... Тука! — Сега не се касае за бѣгъ! — Той я улавя за коситѣ. — Вий ще ме слѣдвате на колѣнѣ! — На колѣнѣ! — На колѣнѣ прѣдъ мене! — А! а! вашитѣ дълги коси послужватъ най-послѣ за нѣщо!... Надѣсно и послѣ налѣво! — Налѣво и послѣ надѣсно! — Авесаломъ! Авесаломъ! — Напрѣдъ! назадъ! До земята чакъ! до земята чакъ!... Виждате ли, виждате ли; азъ се смѣя вече като старецъ...

Аркелъ, като дотича.

Голо!

Голо, като се показва спокоенъ изведнѣжъ.

Вий ще правите каквото обичате, видите ли.
— Азъ не придавамъ никаква важность на това.
— Азъ съмъ много старъ; и послѣ, азъ не
съмъ шпионинъ. Азъ ще чакамъ случая; и
тогазъ... О! тогазъ!... просто защото такъвъ
е обичаятъ; просто защото такъвъ е обичаятъ...

Излива.

Аркелъ.

Какво му е? — Той е пиянъ?

Мелизанда, вѣвъ еъзва.

Не, не; но той не ме обича вече... Азъ не
съмъ щастлива!... Азъ не съмъ щастлива!...

Аркелъ.

Ако бѣхъ Господъ, щѣхъ да имамъ милость
за хорскитѣ сърдца...

Сцена III.

Тераса на замъка.

Вижда се малкиятъ Инйолдъ който се мъчи да
дигне една плоча.

Малкиятъ Инйолдъ.

О! този камъкъ е тежъкъ!... Той е по-те-

жъкъ отъ мене... Той е по-тежъкъ отъ всичко... Азъ виждамъ златната си топка между скалата и този лошъ камъкъ, и не мога да я стигна... Моята малка ржка не е достатъчно дълга.. и този камъкъ не може да се подигне.., Азъ не мога да го подигна.. и никой не би можалъ да го подигне.. Той е по-тежъкъ отъ цѣлата кжца... сѣкашъ има корени въвъ земята... Чува се надалечъ блѣянието на стадо. — О! о! чувамъ какъ плачатъ овцетѣ... Отива да гледа на край терасата. Я гледай! нѣма вече слънце... Тѣ идатъ, малкитѣ овце; тѣ идатъ... Колко сж!... Колко сж!... Тѣ се боятъ отъ тъмнината... Тѣ се притискатъ!... Тѣ не могатъ почти да вървятъ вече... Тѣ плачатъ! тѣ плачатъ! и вървятъ бързо!... Тѣ сж вече на голѣмия кръстопжтъ. А! а! Тѣ не знаятъ вече на кждѣ трѣбва да вървятъ... Тѣ не плачатъ вече... Тѣ чакатъ... Нѣкои отъ тѣхъ искатъ да тръгнатъ надѣсно... Тѣ искатъ всички да тръгнатъ надѣсно... Тѣ не могатъ!... Овчарьтъ ги замѣря съсъ земя... А! а! Тѣ ще минатъ прѣзъ тука... Тѣ се покоряватъ! Тѣ се покоряватъ. Тѣ ще минатъ подъ терасата... Тѣ ще минатъ подъ скалитѣ... Азъ ще ги видя отблизо... О! о! колко сж много!... Много!... Цѣлиятъ пжтъ е пълень... Сега тѣ всички мълчатъ... Овчарьо! овчарьо! защо не говорятъ вече?

Овчарьтъ, който не се вижда.

Защото този не е пжтътъ къмъ кошарата...

Иниолдъ.

Кждѣ отиватъ тѣ? — Овчарьо! овчарьо! —
 кждѣ отиватъ тѣ? — Той не ме чува вече.
 Тѣ сж вече много далечъ... Тѣ вѣрватъ бързо...
 Тѣ не дигатъ вече шумъ... Този не е вече пж-
 тьтъ къмъ кошарата... Кждѣ ще спятъ тѣ тази
 ноцъ? — О! о! — Много е тъмно... Азъ ще
 кажа нѣщо нѣкому...

Ивлива.

Сцена IV.

Изворъ вѣвъ парка.

Влива Пелеасъ.

Пелеасъ.

Това е послѣдня вечеръ... послѣдня вечеръ...
 Трѣбва всичко да се свърши... Азъ играхъ
 като дѣте около едно нѣщо което не подози-
 рахъ... Азъ играхъ на сънь около мрѣжитѣ на
 сждбата... Кой ме събуди ненадѣйно? Азъ ще
 бѣгамъ викащъ отъ радостъ и отъ болка като
 слѣпецъ който би бѣгалъ отъ пожара на своя-
 та кжща... Ще ѣ кажа че ще бѣгамъ... Баща
 ми е вѣнъ отъ опасностъ; и азъ нѣма вече съ
 какво да се лъжа самъ... Късно е; тя не идва...
 Азъ ще сторя по-добрѣ да си отида безъ да я
 видя... Трѣбва да я гледамъ добрѣ този пжтъ...
 Има нѣща които не си спомнямъ вече... струва
 ми се, за мигъ, че има повече отъ сто години

какъ не съмъ я виждалъ... И азъ още не съмъ гледалъ нейния погледъ... Нищо не ми остава ако си отида тѣй. И всичкитѣ тия спомени... сѣкашъ отнасямъ малко вода въвъ чанта отъ муселинъ... Трѣбва да я видя послѣденъ пжтъ, чакъ до дълбочината на нейното сърдце... трѣбва да ѝ кажа всичко което не съмъ казалъ...

Влиза Мелизанда.

Мелизанда.

Пелеасе !

Пелеасъ.

Мелизанда ! — Ти ли си, Мелизанда ?

Мелизанда.

Да.

Пелеасъ.

Ела тука : не стой на брѣга въвъ лунната свѣтлина. — Ела тука. Ний имаме толкова много да си кажемъ... Ела тука въ сѣнката на липата.

Мелизанда.

Оставете ме въвъ свѣтлината...

Пелеасъ.

Могатъ да ни видятъ отъ прозорцитѣ на кулата. Ела тука ; тука, ний нѣма отъ що да

се боимъ. — Пази се; могатъ да ни видятъ...

Мелизанда.

Азъ искамъ да се виждамъ...

Пелеасъ.

Какво ти е? — Ти можа да излѣзешъ незабѣлѣзано?

Мелизанда,

Да; вашиятъ братъ спѣше...

Пелеасъ.

Късно е. — Въвѣ единъ часъ вжтрѣ ще затворятъ вратитѣ. Трѣбва прѣдпазливостъ. Защо дойде ти толкова късно?

Мелизанда.

Вашиятъ братъ имаше лошавъ сънъ. И послѣ роклята ми се закачи за гвоздеитѣ на вратата. Вижте, тя е раздрана. Азъ изгубихъ напусто врѣме и тичахъ...

Пелеасъ.

Моя клета Мелизанда!... Бихъ се почти боялъ да те похвана... Ти си още задъхана като подгонена птичка... За мене ли, за мене ли ти направи всичко това?... Азъ чувамъ сърдцето ти да тупти като да е моето... Ела тука... по-близо, по-близо до мене...

Мелизанда.

Защо се смѣете?

Пелеасъ.

Азъ не се смѣя; — или пъкъ азъ се смѣя отъ радостъ, безъ да зная... По-скоро да се плачи има за какво..

Мелизанда.

Ний сме идвали тука прѣди много врѣме... азъ си спомнямъ...

Пелеасъ.

Да... да... Прѣди много мѣсеци. — Тогава, азъ не знаехъ... Знаешъ ли ти защо поискахъ да дойдешъ тази вечеръ?

Мелизанда.

Не.

Пелеасъ.

Сега те виждамъ може би за послѣденъ пжтъ.. Трѣбва да се махна завинаги...

Мелизанда.

Защо ти всѣкога казвашъ че си отивашъ?...

Пелеасъ.

Трѣбва ли да ти кажа онова което ти вече знаешъ? — Ти не знаешъ какво ще ти кажа?

Мелизанда.

О не, о не; азъ не зная нищо...

Пелеасъ.

Ти не знаешъ защо трѣбва да се отдалеча...
Той я цалува неочаквано. Азъ те любя..

Мелизанда, ниско.

Азъ те любя сжщо...

Пелеасъ.

О! Какво каза ти, Мелизанда!... Азъ не го чухъ почти!.. Ледътъ е разбитъ съ нагорещени желѣза!... Ти казвашъ това съсъ такъвъ гласъ който иде отъ края на свѣта!... Азъ не те чухъ почти... Ти ме любишъ? — Ти ме любишъ сжщо?... Откога ме любишъ ти?

Мелизанда.

Отъ всѣкога... Откакъ те видѣхъ...

Пелеасъ.

О! Какъ казвашъ ти това!... Сѣкашъ твоя гласъ мина по море къмъ пролѣтътъ!... азъ никога не съмъ го чувалъ до днесъ... каго че той се излѣ върху моето сърдце! Ти казвашъ това тѣй искрено!... Като ангелъ когото запитватъ!.. Азъ не мога да го вѣрвамъ, Мелизанда!... За какво ще ме любишъ ти? — Но защо ме любишъ ти? — Истина ли е което казвашъ? —

Ти не ме лъжешъ? — Ти не лъжешъ ли малко за да ме накарашъ да се усмихна?...

Мелизанда.

Не; азъ не лъжа никога; азъ лъжа само прѣдъ твоя братъ...

Пелеасъ.

О! какъ казвашъ ти това!... Твоя гласъ! твою гласъ!. Той е по-прѣсенъ и по-воленъ отъ водата!.. Сѣкашъ това е чиста вода върху моитѣ устни!.. Сѣкашъ е чиста вода върху ржцѣтъ ми... О! твоитѣ ржцѣ сж малки!... Азъ не знаехъ че ти си толкова хубава!... Азъ не съмъ виждалъ никога нищо тъй хубаво, прѣди тебе... Азъ бѣхъ неспокоенъ, азъ търсѣхъ навсѣкждѣ изъ кжщи... азъ търсѣхъ навсѣкждѣ изъ полето... И не намирахъ красотата... И сега азъ те намѣрихъ!... Азъ те намѣрихъ!... Не вѣрвамъ да има на земята по-хубава жена!... Дѣ си ти? — Азъ не те чувамъ вече да дишашъ...

Мелизанда.

Защото те гледамъ...

Пелеасъ.

Защо ме гледашъ ти тъй важно? — Ний сме вече въвв сѣнката. — Много е тъмно подъ това дърво. Ела въвв свѣтлината. Ний не можемъ да видимъ колко сме щастливи. Ела, ела; остава ни толкова малко врѣме..

Мелизанда.

Не, не; да останемъ тука... Азъ съмъ по-близо до тебе въвъ тъмнината...

Пелеасъ.

Кждѣ ти сж очитѣ? — Ти нѣма да ми избѣгашъ? — Ти не мислишъ за мене въ тази минута.

Мелизанда.

О да, о да, азъ мисля само за тебе...

Пелеасъ.

Ти гледаше нѣкждѣ...

Мелизанда.

Азъ те виждахъ нѣкждѣ...

Пелеасъ.

Ти си разсѣяна... Но какво ти е? — Ти не ми се виждашъ щастлива...

Мелизанда.

Да, да; азъ съмъ щастлива, но съмъ тжжна...

Пелеасъ.

Човѣкъ е тжженъ, често, когато люби...

Мелизанда.

Азъ плача всѣкога кога мисля за тебе...

Пелеасъ.

Азъ сжщо... азъ сжщо, Мелизанда... Азъ съмъ съвсѣмъ близо до тебе; азъ плача отъ радостъ и все пакъ... Той я цѣлува ивново. — Ти си чудна когато те цѣлувамъ тѣй... Ти си толкова хубава щото човѣкъ би казалъ че ще умрешъ...

Мелизанда.

Ти сжщо...

Пелеасъ.

Ето нà, ето нà... Ний не правимъ каквото желаемъ... Азъ не те обичахъ първия пжтъ когато те видѣхъ...

Мелизанда.

И азъ не... Азъ се бояхъ...

Пелеасъ.

Азъ не можехъ да гледамъ очитѣ ти... Азъ искахъ да се махна веднага... и послѣ...

Мелизанда.

Азъ не искахъ да дойда... Азъ не знамъ още защо, бояхъ се да дойда...

Пелеасъ.

Има толкова нѣща които не ще се узнаятъ никога... Ний всѣкога чакаме; и послѣ... Какъвъ е този шумъ? — Затварятъ вратитѣ!...

Мелизанда.

Да, затвориха вратитѣ...

Пелеасъ.

Ний не можемъ вече да се върнемъ! — Чувашъ ли ключалкитѣ? — Слушай! слушай!... Голѣмитѣ синджири!... Много е късно вече, много е късно!...

Мелизанда.

Толкова по-добрѣ! толкова по-добрѣ! толкова по-добрѣ!

Пелеасъ.

Ти!... Ето, ето!... Сега вече не ний го желяемъ!... Всичко е изгубено! всичко е спасено тази вечеръ! — Ела! ела... Сърдцето ми тупти като лудо чакъ до дъното на моето гърло... Пригръща я. Слушай! слушай! моето сърдце току що не ме задуши... Ела! Ела!... Ахъ! колко е хубаво въвъ мрачинитѣ!...

Мелизанда.

Има нѣкой задъ насъ!...

Пелеасъ.

Азъ не виждамъ никого...

Мелизанда.

Азъ чухъ шумъ...

Пелеасъ.

Азъ чувамъ само твоето сърдце въвъ тъмни-
ната...

Мелизанда.

Азъ чухъ да хрущятъ умрѣлитѣ листа...

Пелеасъ.

Вѣтрътъ е що утихна изведнѣжъ... Той се
смири когато се цѣлувахме...

Мелизанда.

Колко сж голѣми нашитѣ сѣнки тази вечерь!..

Пелеасъ.

Тѣ се прѣплитатъ чакъ до дъното на гради-
ната... О! какъ се цѣлуватъ тѣ далечъ отъ
насъ!.. Гледай! Гледай!..

Мелизанда, съсъ задуменъ гласъ.

А-а-хъ! — Той е задъ едно дърво!

Пелеасъ.

Кой?

Мелизанда.

Голо!

Пелеасъ.

Голо? — но кждѣ? — азъ не виждамъ
нищо...

Мелизанда.

Тамъ... въвъ края на нашитѣ сѣнки...

Пелеасъ.

Да, да; видѣхъ го... Да се не обръщаме изведнѣжъ...

Мелизанда.

Той е съсь сабята си...

Пелеасъ.

Моята не е у мене..

Мелизанда.

Той видѣ че ний се цѣлуваме...

Пелеасъ.

Той не знае че ний го видѣхме... Не мърдай; не си обръщай главата... Той ще се впусне... Той ще седи тамъ чакъ додѣто мисли че не знаемъ нищо... Той ни наблюдава... Още е неподвиженъ... Иди си, иди си веднага прѣзь тука... Азъ ще го чакамъ... Азъ ще го спра..

Мелизанда.

Не, не, не!...

Пелеасъ.

Иди си! иди си! Той видѣ всичко!... Ще ни убие!...

Мелизанда.

Толкова по-добрѣ! толко ва по-добрѣ! толкова по-добрѣ!...

Пелеасъ.

Той иде!... той иде!... Устата ти!... Устата ти!...

Мелизанда.

Да!... да!... да!...

Цѣлуватъ се до забрава.

Пелеасъ.

О! о! Всичкитѣ звѣзди падатъ!...

Мелизанда.

Върху мене сжщо! върху мене сжщо!...

Пелеасъ.

Още! Още!... дай! дай!...

Мелизанда.

Цѣла! цѣла! цѣла!...

Голо се спуща върху имъ съеъ сабя на ржка, и удри Пелеаса, който пада край бѣга на извора.
Мелизанда бѣга уплашена.

Мелизанда, като бѣга.

О! о! Азъ нѣмамъ куражъ!... Азъ нѣмамъ куражъ!...

Голо я прѣслѣдва прѣвъ гората, мѣлчишкомъ.

Дѣйствиe V.

Сцена I.

Ниска зала вѣвъ замѣка.

Виждатъ се слугинитѣ събрани, додѣто навѣнъ двѣца
играятъ прѣдъ единъ отъ проворцитѣ-отдушници
на залата.

Една стара слугиня,

Ще видите, ще видите, момичета; то ще
бже тази вечеръ. — Ще ни прѣдупрѣдятъ
ей сега...

Друга слугиня.

Тѣ не знаятъ вече какво правятъ...

Трета слугиня.

Да чакаме тука...

Четвърта слугиня.

Ний ще узнаемъ добрѣ кога ще трѣбва да
се качимъ...

Пета слугиня.

Когато врѣмето дойде, ний ще се качимъ
сами...

Шеста слугиня.

Не се чува вече никакъв шумъ въвъ кжщи...

Седма слугиня.

Трѣбвало би да накараме да мълчатъ дѣцата
дѣто играятъ прѣдъ отдушника.

Осма слугиня.

Тѣ ще мълкнатъ сами ей сега.

Девета слугиня.

Врѣмето още не е дошло...

Влива една стара слугиня.

Старата слугиня.

Никой не може вече да влѣзе въвъ стаята.
Азъ слушахъ повече отъ единъ часъ... Могатъ
да се чуютъ мухитѣ като вървятъ по вратитѣ...
Азъ нищо не чухъ...

Първа слугиня.

Оставиха ли я сама въвъ нейната стая?

Старата слугиня.

Не, не; мисля че старата е пълна съсъ свѣтъ.

Първа слугиня

Ще дойдатъ, ще дойдатъ, ей сега...

Старата слугиня.

Боже мой! Боже мой! Не щастieto е влѣзло
вкѣщи... Не може да се говори, но ако азъ
можахъ да кажа каквото зная...

Втора слугиня.

Вий ли ги намѣрихте прѣдъ вратата?

Старата слугиня.

Но да, но да; азъ ги намѣрихъ. Вратарьтъ
казва че той ги видѣлъ прѣвъ; но азъ го съ-
будихъ. Той спѣше по коремъ и не искаше да
стане. — И сега взелъ да казва: Азъ ги ви-
дѣхъ прѣвъ. Право ли е това? — Видите ли,
азъ се бѣхъ изгорила като палѣхъ една лампа
за да слѣзъя въвъ зимника? — Не мога сега
да си припомня. — Както и да било, азъ ста-
вамъ на петъ часа; още не бѣше се съмнало
добрѣ; азъ си рекохъ, ще ида да обиколя
двора, и послѣ, ще отворя вратата. Добрѣ; азъ
слизамъ по стѣлбата на прѣсти и отварямъ вра-
тата като че това бѣше обикновена врата...
Боже мой! Боже мой! Какво виждамъ азъ! До-
сѣтете се малко какво виждамъ азъ!...

Първа слугиня.

Тѣ бѣха прѣдъ вратата?

Старата слугиня.

Тѣ бѣха прострѣни двамата прѣдъ вратата!...

Сжщо като гладни просяци... Тѣ бѣха притиснати единъ до други като малки боязливи дѣца... Малката принцеса бѣше почти мъртва, и едриятъ Голо имаше още сабята си забита отъ страна... Имаше кръвъ на прага...

Втора слугиня.

Трѣбваше да накараме дѣцата да мълчатъ... Тѣ викатъ съсь все сили прѣдъ отдушника...

Третя слугиня.

Не може да се чува вече какво се говори...

Четвърта слугиня,

Нѣма какво да се прави; азъ вече опитахъ, тѣ не искатъ да млъкнатъ...

Първа слугиня.

Изглежда че той е почти излѣкуванъ?

Старата слугиня.

Кой?

Първа слугиня.

Голѣмия Голо.

Третя слугиня.

Да, да; отведоха го вѣвъ стаята на жена му. Азъ ги срѣцнахъ, ей сега, вѣвъ коридора. Подкрѣпяха го като да бѣше пиянъ. Той още не може да ходи самъ.

Старата слугиня.

Той не можалъ да се убие; много е голѣмъ. Но тя почти не е наранена а пъкъ тя ще умре... Разбирате ли вий това?

Първа слугиня.

Вий видѣхте раната?

Старата слугиня.

Както виждамъ васъ, момиче.— Азъ всичко видѣхъ, разбирате ли... Азъ я видѣхъ прѣди другитѣ... Една малка раничка подъ малката ѝ лѣва гръдь. Една малка раничка отъ която гълъбъ не може да умре. Естествено ли е това?

Първа слугиня

Да, да; въвъ това се крие нѣщо...

Втора слугиня.

Да, но тя роди прѣди три дена...

Старата слугиня.

Вѣрно!... Тя роди на смъртното си легло; не е ли това голѣмо знамение? — И какво дѣте! Видѣхте ли го? — Едно досущъ малко момиченце, което единъ сиромашъ човѣкъ не би пожелалъ да го извади на бѣлъ свѣтъ... Една малка фигура отъ воскъ много по-рано дошла на свѣта... една малка фигура отъ воскъ коя-

то трѣбва да живѣе въвъ агнешка вълна,.. да,
да; не щастieto влѣзе вкжщи..

Първа слугиня.

Да, да; ржката на Бога се раздвижи..

Третя слугиня.

Това е като добрия господарь Пелеасъ...
кждѣ е той? — Никой го не знае..

Старата слугиня.

Да, да; всички го знаятъ... Но никой не
смѣе да говори за него... Не се говори за
това... не се говори за онова... не се говори
за нищо вече... не се казва вече истината... Но
азъ зная че сж го намѣрили въвъ дъното на
извора на слѣпитѣ... но никой не е можаль да
го види... Видите ли, видите ли, всичко това
ще се узнае само въвъ послѣдния день...

Първа слугиня.

Азъ не смѣя вече да спя тука...

Старата слугиня.

Когато злочестината е вкжщи, най-добрѣ е
да се мълчи...

Третя слугиня.

Тя все пакъ ви намира...

Първа слугиня.

Тѣ се боятъ сега отъ насъ...

Втора слугиня.

Тѣ мълчатъ всички...

Третя слугиня.

Тѣ навеждатъ очи изъ коридоритѣ.

Четвърта слугиня,

Тѣ говорятъ все съсь нисъкъ гласъ вече.

Пета слугиня.

Сѣкашъ всички наедно сж извършили прѣ-
стжплението...

Шеста слугиня.

Не се знае какво сж извършили...

Седма слугиня.

Какво трѣбва да се прави когато господари-
тѣ се боятъ ?...

Мълчание.

Първа слугиня.

Азъ не чувамъ вече дѣцата да викатъ.

Втора слугиня.

Тѣ сж седнали прѣдъ отдушника.

Третя слугиня.

Тѣ сж притиснати едно до друго.

Старата слугиня.

Азъ не чувамъ вече нищо въ кѣщи...

Първа слугиня.

Не се чуватъ вече дори дѣцата като дишатъ...

Старата слугиня.

Елате, елате; време е да се качимъ..

Излизатъ всички, мълчишкомъ.

Сцена II.

Въввѣ една частъ на замъка.

Виждатъ се Аркель, Голо и лѣкаря въввѣ единъ жгълъ на стаята. Меливанда е прострѣна на своето легло.

Лѣкарътъ.

Не отъ тази малка раничка умира тя; отъ нея и една птичка не може да умре... Значи не вий сте я убили, мой добрий господарь; не се отчайвайте така... Тя не можеше да живѣе... Тя се е родила безъ причина... за да умре; и тя умира безъ причина... И послѣ, не е речено че нѣма да я спасимъ...

Аркель.

Не, не; струва ми се че ний мълчимъ много, безъ да искаме, въввѣ нейната стая... Това не е добъръ знакъ... гледайте какъ тя спи... бавно, бавно... Би казалъ човѣкъ че душата ѝ зави-наги е студена...

Голо.

Азъ убихъ безъ причина! Това ли не може да накара камънитѣ да заплачатъ!... Тѣ се бѣха пригърнали като малки дѣца.. Тѣ се бѣха пригърнали просто. Тѣ бѣха братъ и сестра... А пъкъ азъ, азъ изведнѣжъ!... Азъ го направихъ безъ да ща, видите ли... Азъ го направихъ безъ да ща...

Лѣкарътъ.

Внимание; мисля че тя се пробужда...

Мелизанда.

Отворете прозореца... отворете прозореца...

Аркель.

Искашъ ли да отворя ето тоя, Мелизанда?

Мелизанда.

Не, не; голѣмия прозорецъ... искамъ да видя...

Аркель.

Морскиятъ въздухъ не е ли много студенъ тази вечеръ?

Лѣкарътъ.

Отворете, отворете...

Мелизанда.

Благодаря... Слънцето ли захожда?

Аркель.

Да; слънцето захожда надъ морето; късно е. — Какъ се чувствувашъ, Мелизанда?

Мелизанда.

Добрѣ, добрѣ. — Защо питате това? Азъ не съмъ била никога по-добрѣ. — И все пакъ ми се струва каточе зная нѣщо...

Аркель.

Какво казвашъ? — Не те разбирамъ...

Мелизанда.

Азъ сама не разбирамъ всичко което говоря, видите ли... Азъ не знамъ какво говоря... Азъ не знамъ какво зная... Азъ не говоря вече каквото искамъ...

Аркель.

Но да, но да... Азъ съмъ много щастливъ като те чувамъ да говоришъ тъй; ти бълнуваше малко въ несвѣсъ прѣзъ тия дни, и не можеше да ти се разбира... Но сега, всичко това е много далече...

Мелизанда.

Азъ не зная... — Съвсѣмъ самичекъ ли си въвъ стаята, дѣдо?

Аркель.

Не; тука е и лѣкарътъ дѣто те излѣкува...

Мелизанда.

А...

Аркель.

И послѣ има още нѣкой...

Мелизанда.

Кой е той?

Аркель.

Той е... не трѣбва да се плашищъ... Той не ти желае нито най-малко зло, бжди сигурна... Ако те е страхъ, той ще се махне... Той е много злочестъ...

Мелизанда.

Кой е той?

Аркель.

Той е... той е твоя мжжъ... той е Голо...

Мелизанда.

Голо е гукъ? Защо не иде той близо до мене?

Голо, като се влечи къмъ леглото.

Мелизанда... Мелизанда...

Мелизанда.

Вий ли сте, Голо? Азъ почти не ви познахъ... Защото вечерното слънце е въвъ мо-

итѣ очи... Защо гледате вий стѣнитѣ? Вий сте отслабналъ и остарѣлъ... Има ли много врѣме откакъ не сме се виждали?

Голо, на Аркеля и на лѣкаря.

Не обичате ли да се отстраните за минутка, мои клети приятели... Азъ ще оставя вратата широко разтворена... Една минутка само... Бихъ искалъ да ѝ кажа нѣщо; безъ това не бихъ можалъ да умра... Не обичате ли? — Идете на край коридора; ще можете да се върнете веднага... Не ми отказвайте това... Азъ съмъ нещастникъ... Изливатъ Аркель и лѣкарятъ. — Мелизанда, имашъ ли милость къмъ мене, както азъ имамъ къмъ тебе?... Мелизанда?... Прощавашъ ли ме, Мелизанда?...

Мелизанда.

Да, да, азъ те прощавамъ... Какво има да се прощава?

Голо.

Азъ ти направихъ толкова зло, Мелизанда... Азъ не мога да ти изкажа злото което ти направихъ... Но азъ го виждамъ, азъ го виждамъ толкова ясно днесъ... още отъ първия день... И всичко което не знаехъ до сега ми се хвърля въвъ очи тази вечеръ... И всичко е моя грѣшка, всичко което се случи, всичко което ще се случи... Ако можехъ да го кажа, ти би видѣла както азъ го виждамъ!... Азъ виждамъ

всичко, азъ виждамъ всичко!... Но азъ те обичахъ толкова!... Азъ те обичахъ прѣмно!... Но сега, нѣкой ще умре... Азъ ще умра... И азъ бихъ искалъ да зная... Азъ бихъ искалъ да те попитамъ... Ти нѣма да ми се сърдишъ за това? Азъ бихъ желалъ... Трѣбва да се каже истината на оновова който умира... Трѣбва той да знае истината, безъ това той не би можалъ да заспи... Заклевахъ ли ми се да кажешъ истината?

Мелизанда.

Да.

Голо.

Обичаше ли ти Пелеаса?

Мелизанда.

Но да; азъ го обичахъ. Кждѣ е той?

Голо.

Ти не ме разбирашъ? — Ти не искашъ да ме разберешъ? — Струва ми се... Струва ми се... Е добръ, ето що: Азъ те питамъ дали си го обичала съ запрѣтена любовъ?... Бѣше ли ти... Бѣхте ли вий виновни? Кажи, кажи, да, да?...

Мелизанда.

Не, не; ний не бѣхме виновни. — Защо питате вий това?

Голо.

Мелизанда!... кажи ми истината въ името на Бога!

Мелизанда.

Защо да не съм казала истината?

Голо.

Не лъжи вече тъй, въ минутата на смъртта!

Мелизанда.

Кой ще умре? — Азъ ли?

Голо.

Ти, ти! и азъ, азъ сжщо, слѣдъ тебе!... И трѣбва ни истината... Трѣбва ни най-послѣ истината, разбирашъ ли!... Кажи ми всичко! Кажи ми всичко! Азъ ти прощавамъ всичко!...

Мелизанда.

Защо ще умра? — Азъ не знаехъ това...

Голо.

Ти го знаешъ сега!... Врѣме е! Врѣме е!... Скоро! скоро!... Истината! истината...

Мелизанда.

Истината... истината...

Голо.

Кждѣ си ти? — Мелизанда! — Кждѣ си ти? — Това не е естествено! Мелизанда! Кждѣ си ти? Кждѣ отивашъ ти? Като съглежда Аркеля и лѣкаря на вратата на стаята. — Да, да; вий можете да влѣзете... Азъ не зная нищо; това е бесполезно... Много е късно; тя е вече твърдѣ далечъ отъ насъ... Азъ нѣма да зная никога!... Азъ ще умра тука като слѣпецъ!...

Аркель.

Какво направихте? Вий ще я убиете...

Голо.

Азъ я убихъ вече...

Аркель.

Мелизанда...

Мелизанда.

Вий ли сте, дѣдо?

Аркель.

Да, моя дъще... Какво желашъ да направя?

Мелизанда.

Истина ли е че зимата започва?

Аркель.

Защо питашъ за това?

Мелизанда.

Защото е студено и нѣма вече листа...

Аркель.

Тебъ ти е студено? — Искашъ ли да се затворятъ прозорцитѣ?

Мелизанда.

Не, не... додѣто слънцето е въвв дъното на морето, — То слиза бавно, тогава зимата започва?

Аркель.

Да. — Ти не обичашъ зимата?

Мелизанда.

О! не. Азъ се боя отъ студа. — А! Азъ се боя отъ голѣми студове...

Аркель.

Чувствувашъ ли се по-добрѣ?

Мелизанда.

Да, да; азъ нѣмамъ вече всичкитѣ тия безпокойства...

Аркель.

Искашъ ли да видишъ дѣтето си?

Мелизанда.

Кое дѣте?

Аркель.

Твоето дѣте. — Ти си майка... Ти роди едно малко момиченце...

Мелизанда.

Дѣ е то?

Аркель.

Тука...

Мелизанда,

Чудно... азъ не мога да си дигна ржката за да го взема...

Аркель.

Ти си още много слаба... Азъ ще го държа самъ; гледай...

Мелизанда.

То не се смѣе... То е мѣничко... то запла ка. Жално ми е за него.

Стаята се изпълва, полека-лека отъ слугинитѣ на замъка, които се нареждатъ мълчаливо покрай стѣнитѣ и чакатъ.

Голо, като става ненадѣйно.

Какво е то? — Какво търсятъ тука тѣзи жени?

Лѣкарътъ.

Това сж слугинитѣ...

Аркель.

Кой ги е викалъ?

Лѣкарътъ.

Не съмъ азъ...

Голо.

Защо идете тука? — Никой не ви е викалъ... Какво ще правите тука? — но какво е това? — Отговорете !...

Слугинитѣ не отговарятъ.

Аркель.

Не говорете много високо... Тя заспива; тя си затвори очитѣ...

Голо.

Това не е?

Лѣкарътъ.

Не, не; гледайте, тя диша...

Аркель.

Очитъ ѝ сж пълни съсъ сълзи. — Душата ѝ плаче сега... Защо простира тя ржцѣтъ си тѣй? — Какво иска?

Лѣкарътъ.

Това е за дѣтето безсъмнѣние. Това е борба на майката противъ смъртъта...

Голо

Вѣвъ този мигъ? — Вѣвъ този мигъ? — Трѣбва да кажете, кажете! кажете!

Лѣкарътъ.

Може би...

Голо.

Веднага?... О! О! Трѣбва да ѝ кажа... — Мелизанда! Мелизанда!... Оставете ме самъ! оставете ме самъ съсъ нея!...

Аркель.

Не, не; не приближавайте... Не я смущавайте... Не ѝ говорете вече... Вий не знаете какво нѣщо е душата...

Голо.

Тя затваря очи...

Аркелъ.

Внимание... Внимание... Тръбва да се говори ниско. — Не тръбва повече да се безпокои.. Човѣшката душа е твърдѣ мълчалива.. Човѣшката душа обича да си отива сама.. Тя страда тѣй боязливо... Но тжгата, Голо... но тжгата отъ всичко което виждаме!... О! о! о!...

Въвв тази минута всичкитѣ слугини изведнѣжъ падатъ на колѣнѣ въвв дѣното на стаята.

Аркелъ като се обръща.

Какво има?

Лѣкарътъ, като се приближава до леглото и пиша тѣлото.

Тѣ иматъ право...

Дълга тишина.

Аркелъ.

Азъ не видѣхъ нищо. — Увѣренъ ли сте?...

Лѣкарътъ.

Да, да.

Аркелъ.

Азъ не чухъ нищо... Толкова скоро, толкова скоро... Изведнѣжъ... Тя си отива безъ да каже нѣщо...

Голо.

О! о! о!...

Аркель.

Не оставяйте тука, Голо... Потрѣбна ѝ е тишина, сега... Елате, елате... Това е ужасно, но то не [е ваша вина... Тя бѣше едно сжщество толкова спокойно, толкова боязливо и толкова мълчеливо... Тя бѣше кето малко тайнствено сжщество, като всички други... Ето я тамъ, като да бѣше по-голѣма сестра на своето дѣте... Елате, елате... Боже мой! Боже мой!... И азъ не ще разбера нищо отъ това... Да не оставаме тука.—Елате; не трѣбва дѣтетото да остане въвъ тази стая... Трѣбва то да живѣе, сега, на нейно мѣсто... Сега е редъ на малката клетница...

Изливатъ тихо.

